

Nord-Fron
KOMMUNE

Årsrapport
iFRON
2018

Admiral P på scena under Byfesten 2018.

Drilljenter på Byfesten.

Kulturkvelden 2018 med Mukampen spelmannslag og Mari Midtli.

Folk koser seg.

Stor huske var populært på Byfesten.

Mads Hansen på Byfestscena.

Sinsenfist på Byfesten.

Innhald

ÅRSRAPPORT

- 6 Årsberetning
- 16 Rådmannsleiing
- 17 Stab
- 18 Teknisk drift
- 20 Areal og næring
- 22 Skole
- 26 Barnehage
- 28 Kultur
- 30 Forebyggjande helsetenester
- 31 Heimetenester
- 32 Institusjonsomsorg
- 33 Tenester for funksjonshemma
- 34 VEDLEGG: Statistikk og oversikter frå stab og VO
- 40 Kostra-tal
- 42 VEDLEGG: Økonomiske tabellar og nøkkeltall mm.
- 50 Politisk organisering
- 51 Organisasjonskart

ANSVARLEG UTGJEVAR
Nord-Fron kommune

EKSTERN BISTAND
Design: Krible design as

iFron er Nord-Fron kommune sin årsrapport. Årsberetninga skal til behandling i kommunestyret.

ADMINISTRASJONSSJEFEN SI VURDERING AV 2018

Årsrapporten blir laga for kommunestyret sin gjennomgang av året som er avslutta. Administrasjonssjefen vurderer rekneskap og aktivitet siste året med utgangspunkt i budsjett, andre politiske dokument og vedtak som er gjort i 2018. Kommunestyret skal gjere vedtak knytt til – årsberetning, kapittel 2, etter planen i møte 14. mai 2019.

Meldinga blir lagt ut på kommunen si heimeside www.nord-fron.kommune.no. Det er intensjon at folkevalde, brukarar og innbyggjarar (kommunens eigne og eigarar av fritidsbustader) skal sjå omfanget av kommunale tenester og tenester som kommunen bidrar til har i Nord-Fron. Kommunen er den største arbeidsgivaren i Midt-Gudbrandsdal, og både nivå og kvalitet på tenester (produsert av kommunen eller av private etter avtale med kommunen) har stor innverknad for lokalsamfunnet.

Administrasjonssjefen er ansvarleg for innhaldet, og verksemdsleiarar, personell i stab og kommunalsjefar har utarbeidd delar av meldinga

Planlegging / tilrettelegging / regionalt arbeid

Kommunestyret vedtok 19. juni 2018, sak 57/18, ny arealdel til kommuneplan for perioden 2018–29. Her er det lagt til rette for utvikling av nye utbyggingsareal, der grunneigarar skal ha moglegheit for realisering av formål knytt til areal som kommunen har gjort vedtak på. Det er gitt høveleg frist for å starte prosess som skal vise at det er reell interesse for utvikling.

Kommunen er også i 2018 vurdert som interessant stad å starte ny verksemd. Det viser at det fokus som har vore på næringsarbeid over tid blir lagt merke til. Kommunane i regionen fikk slutført arbeid med å realisere 3 stk. nye interkommunale ordningar i 2018. Frå 1.1.19 er det etablert felles flyktning adm., felles barnevern og felles NAV kontor i Midtdalen.

Kommunal økonomi, tenestetilbod og handlefridom

Rekneskapa for 2018 vart avslutta med eit netto driftsresultat på minus 1,6 % (budsjett minus 2,1 %). Resultatet er ikkje overraskande ut i frå at kommunen dei siste åra har sterk nedgang i eigedomsskatt frå kraftverk. Den reduserte handlefridomen er også hovudårsak til at kommunen har starta eit omfattande omstillings- / endringsarbeid. Arbeidet vart intensivert frå 2. halvår 18, og det er budsjettert med konkrete mål på endringa fom. 2019. Kommunestyret har vedtatt å ha ein ungdomsskole frå 1. august 2019 ved at ungdomstrinnet ved Skåbu oppvekst blir flytta / lagt ned frå same dato.

Nærare detaljar knytt til økonomi går fram av eige kap. Vi nyttar KOSTRA data frå samanliknbare kommunar, der SSB nå har gjort endringar som gjør samanlikning over år vanskelegare, t.d. innafor administrative kostnader. Vi har tenesteområde som har utfordringar med å halde seg innafor budsjettert ramme, sjå eigne kap. for dei ulike områda.

Lokalsamfunn og næringsliv

Folketalet per 31. desember 2018 (5.742) viser ein liten vekst på 14 personar frå førre år. Det er positive tal for Nord-Fron siste to år, mens utviklinga for kommunane i Gudbrandsdalen er i sum negativ.

Utvikling i folketal for kommunar som er lågare enn landsgjennomsnittet påverkar overføringane frå staten. Om og korleis statlege planar og reformer påverkar kommunane (positivt eller negativt) er det ulike syn på, og staten ønskjer ein kommunesektor med auka krav til effektivitet. Det er truleg at staten vil halde fram med å føre ein politikk som har som mål å få til endring i kommunestrukturen.

Arbeidsmiljø – kompetanse – teknologi

Tal for sjukefråver viser høge tal for Nord-Fron som kommunal verksemd. Vi har eit fråver på 9,2 %, som er det høgste på mange år. Høgt fråver er ikkje bra for den enkelte medarbeidar, og det har negative konsekvensar for kvalitet på tenesteleveransen.

Vi har starta eit arbeid med fokus på bruk av ny teknologi / meir digitalisering innafor kommunen. Det er eit prosjektarbeid som skal halde fram, og som gradvis blir implementert som naturleg del / ordinær drift i heile organisasjonen. Det er viktig å få fram at det ikkje skal kome som erstatning for menneskelege ressursar, men vil gi gode bidrag i omstillings / endringsarbeid framover.

Konklusjon

Nord-Fron har i 2018 levert eit årsresultat som ikkje er svakare enn budsjettert. Men dersom vi ikkje klarer å endre aktivitetsnivå innafor aktuelle tenesteområde vil kommunen framover tære på reservane. Handlefridomen er framleis tilstades, men er ikkje slik han har vore og som han bør vere.

Det blir utført mykje godt arbeid på ulike arbeidsplassar. Det blir stilt store krav til ansatte, og mange leiarar har krevjande oppgåver. Medarbeidaroppfølging tar mykje tid, og kan resultere i at utvikling av tenestene ikkje får tilstrekkeleg fokus.

Sjølv med omstilling/endringsarbeid skal målet vere å levere tenester som innbyggjarar, brukarar og folkevalte framleis skal vere fornøgde med. Det blir krevjande når ikkje kvalitet automatisk lengre skal målast opp i mot kor store økonomiske ressursar kommunen kan nytte på ulike tenester framover.

ADMINISTRASJONSSJEF
Arne Sandbu

Vinstra, 29. mars 2019

Årsberetning

INNLEIING

I tråd med kommuneloven §48 nr. 5 og rekneskapsforskriften §10 skal alle kommunar utarbeide årsberetning. Kommunal rekneskapsstandard nr. 6 – Noter og årsberetning gir informasjon om forhold som bør kommenterast i ei årsberetning. Årsberetning skal utarbeidast av administrasjonssjefen seinast 31. mars, og årsrekneskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret før 1. juli. Det er lagt opp til at årsberetning skal vedtas av kommunestyret på møte 14. mai 2019.

ØKONOMISKE FORHOLD

Balanserekneskapen

Tabellen viser samansetninga av balanserekneskapen for 2018 og 2017. Tal i millionar kroner:

EIGEDELAR	R-18	R-17	EIGENKAPITAL OG GJELD	R-18	R-17
Anleggsmidlar	1.635	1.562	Eigenkapital	633	612
Omløpsmidlar	280	276	Langsiktig gjeld	1.198	1.158
			Kortsiktig gjeld	84	68
SUM:	1.915	1.838	SUM:	1.915	1.838

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen (AK) er lik omløpsmidlar minus kortsiktig gjeld. I 2018 har omløpsmidlar auka med fire millionar kroner til 280 millionar kroner. I same periode er kortsiktig gjeld auka med 16 millionar kroner, slik at AK er svekka med elleve millionar kroner. Kommunen har likevel tilfredsstillande likviditet med ein arbeidskapital på 196 millionar kroner per 31. desember 2018 (208 millionar kroner i 2017). Det utgjør 34,3 prosent av driftsinntektene (37,3 prosent i 2017 og 33,6 prosent i 2016).

Arbeidskapitalen sin driftsdel er definert som AK minus ubrukte lånemidlar, investeringsfond og bunde driftsfond. Dette talet er 56,6 millionar kroner per 31. desember 2018 (59,0 millionar kroner i 2017). Det utgjør 9,9 prosent av driftsinntektene (10,6 prosent i 2017).

Tabellen under syner utviklinga i driftsdelen av arbeidskapitalen (tal i tusen):

	2015	2016	2017	2018
Arbeidskapital	174.904	183.456	207.346	196.260
- ubrukte lånemidlar	86.457	74.192	31.262	29.221
- investeringsfond	5.780	7.508	77.689	79.664
- bundne driftsfond	49.191	48.261	39.412	30.743
ARBEIDSKAPITALENS DRIFTSDEL (driftslikvider)	33.476	53.496	58.983	56.632

Dersom ein berre korrigerer for ubrukte lånemidlar utgjør arbeidskapitalen 29,2 prosent av driftsinntektene (31,7 prosent i 2017).

I investeringsfond inngår 66 millionar kroner i motteke tilskott frå Husbanken knytt til utbygging på Sundheim. Dette vart avsett til ubunde investeringsfond i 2017, slik at det skulle inngå

i finansiering av ulike investeringar i 2018. Som følge av mindre investeringskostnader enn opprinneleg budsjettert vart tilskottet ikkje brukt i 2018, og det vil i staden gå til å delfinansiere prosjekt som er vidareført frå 2018 til 2019, jf. KS-sak 103/18.

Arbeidskapitalens driftsdel korrigerert for premieavvik (tal i tusen):

	2016	2017	2018
Arbeidskapital korrigerert for premieavvik	181.731	203.764	189.057
- ubrukte lånemidlar	74.192	31.262	29.221
- investeringsfond	7.508	77.689	79.664
- bundne driftsfond	48.261	39.412	30.743
ARBEIDSKAPITALENS DRIFTSDEL (driftslikvider) KORRIGERT FOR PREMIEAVVIK	51.770	55.401	49.429

Premieavviket inngår i arbeidskapitalen. Korrigerert for premieavviket er arbeidskapitalen i 2018 på 189,1 millionar kroner. Tilsvarende tal for 2017 (arbeidskapital korrigerert for premieavvik) er 203,8 millionar kroner. Korrigerert for premieavviket viser arbeidskapitalens driftsdel ei negativ utvikling frå 2017 til 2018, gjennom at denne er svekka med seks millionar kroner (frå 55,4 millionar kroner i 2017 til 49,4 millionar kroner i 2018).

Anleggsmidlar

Pensjonsmidlar auka frå 549 millionar kroner i 2017 til 601 millionar kroner i 2018. Pensjonsmidlar er dei faktiske pensjonsmidlene til kommunen, andel av forsikringsfondet (reserven), tilleggsavsetninger, andel av kursreguleringsfondet og pengar på premiefond (inkludert tilbakeført overskudd).

I 2018 er det gjennomført ordinære avskrivningar for 29 millionar kroner og det er aktivert verdiar for 51,3 millionar kroner. Det er seld kjøretøy for til saman 133.000 kroner i 2018. Restverdien desse var bokført med i balansen er som følge av sal ført ut av balansen.

Utlån/ansvarleg lån til Eidsiva Energi AS vart i 2018 konvertert til eigenkapital som følge av vedtak i generalforsamlinga til selskapet, jf. KS-sak 71/18. Kommunen sin balanseførte verdi av aksjer i selskapet er auka med 14.144.000 millionar kroner som følge av vedtaket. Sjå «Kraftinntekter» for ytterlegare informasjon.

Kommunen sine aksjer i Norske Skog AS sto balanseført med 89.400 kroner per 1. januar 2018. Aksjene er nedskrevet til null i 2018 som følge av at selskapet vart suspendert frå Oslo Børs 19. desember 2017.

Nord-Fron kommune har anleggsmidlar for 1.635 millionar kroner i 2018 (1.562 millionar kroner i 2017).

Gjeld

Pensjonsforpliktelse auka frå 667 millionar kroner i 2017 til 688 millionar kroner i 2018. Pensjonsforpliktelse er noverdien av påløpt pensjonsforpliktelse for alle tilsette, aktive, oppsatte og pensjonistar. Dette er regnet ut etter eigne økonomiske føresetnader.

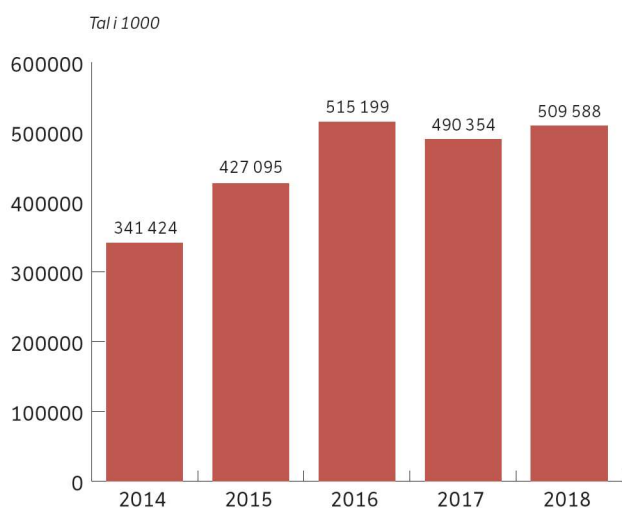
Samla langsiktig gjeld er 1.198 millionar kroner, og det er 209 % prosent av driftsinntektene i 2018 (208 % i 2017).

Kortsiktig gjeld er på 83,5 millionar kroner, og den auka med 15,3 millionar kroner frå 2017 til 2018.

Ekstern lånegjeld per 31. desember 2018 er 509,6 millionar kroner, og det er ein auke på 19,2 millionar kroner siste året. Sjå også avsnitt om arbeidskapitalen og investeringsrekneskapen.

Ekstern lånegjeld viser slik utvikling dei siste åra:

Det er lagt opp til at lånegjelda skal aukast i økonomiplanperioden (år 2019-2022) til om lag 555 millionar kroner i 2022.

Lånegjeld i prosent av driftsinntektene viser slik utvikling dei siste åra:

	REKNESEK. 2016	REKNESEK. 2017	REKNESEK. 2018
Nord-Fron	94,4 %	88,1 %	89,1 %

Andelen av lånegjeld som er knytt til sjølvkost er berekna til å vera 50,5 millionar kroner per 31. desember 2018. Lånegjeld eks. sjølvkost i prosent av driftsinntekter er 80,3 %.

Det blir i 2019 lagt fram eigen sak som omhandlar måltal for lånegjeld i Nord-Fron kommune.

Eigenkapital

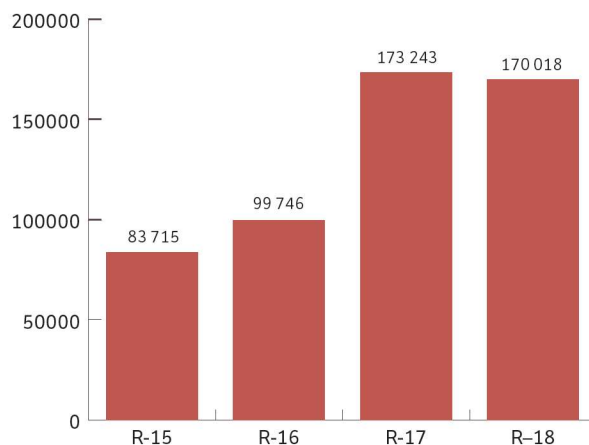
Med bakgrunn i budsjett og vedtak gjennom året er totale verdiar av fond redusert med tre millionar kroner til 170 millionar kroner ved utgangen av 2018 (173 millionar kroner i 2016).

Av den totale fondsbeholdninga er mellom anna følgjande «bunde» opp:

- › 3,3 millionar kroner gjeld resterande skjønnsmidlar motteke etter flommen i 2013.
- › 7,9 millionar kroner er knytt til sjølvkostfond (avløp og septik).
- › 2,7 millionar kroner knytt til bunde driftsfond for Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal (Regionrådet har sidan 2005 vore ført som ein integrert del av kommunen sitt rekneskap).
- › 5,0 millionar kroner til kraftfond konsesjonsavgift.
- › 1,7 millionar kroner knytt til motteke arv til Sundheim.

Det er i tillegg avsett om lag 4,2 millionar kroner til ulike øyremerka driftsformål i 2018.

Fondsreservane viser slik utvikling dei siste åra (tal i 1000):

Dette er sumtal for alle typar fond.

Investeringsfond

Det er balanseført 2,4 millionar kroner knytt til fond for ekstra avdrag på etableringslån/startlån. Dette er bundne midlar.

I tillegg er det per 31. desember 2018 balanseført til saman 77,3 millionar kroner på ulike ubundne investeringsfond. Av dette er 66 millionar kroner knytt til motteke tilskott frå Husbanken knytt til utbygging av Sundheim. Midlane vart avsett i samband med nedregulering av investeringsbudsjettet i 2017, KS-sak 109/17, og vil bli bruk til finansiering av prosjekt som skal re-budsjetterast/ regulerast opp i 2019 jf. KS-sak 103/18.

Disposisjonsfond

Dette er fondsmidlar som kan nyttast fritt, både til drift og investeringar, og saldo ved utgangen av året er 59,6 millionar kroner (56,1 millionar kroner per 31. desember 2017).

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene viser følgjande utvikling dei siste åra:

	REKNESEK. 2016	REKNESEK. 2017	REKNESEK. 2018
Nord-Fron	8,1 %	10,1 %	10,4 %

Det blir i 2019 lagt fram eigen sak som omhandlar måltal for minimum størrelse på disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter i Nord-Fron kommune.

Driftsrekneskapen for 2018 viser eit overskott på 1,2 millionar kroner (sju millionar kroner i 2017). Samla auka eigenkapitalen siste året med 21,9 millionar kroner til 633,3 millionar kroner per 31. desember 2018. Det blir også vist til note 15 for detaljar rundt auka i kapitalkontoen.

Tap på fordringar

Det er ikkje utgiftsført vesentleg tap på kommunale fordringar i 2018, og det er heller ikkje gjort avsetningar til å dekke eventuelle framtidige tap. Dette er gjort i samråd med Kemneren i Sør-Gudbrandsdal, som

ivaretek innføring av kommunale krav for Nord-Fron. Eventuell budsjettert avsetning blir vurdert på nytt i samband med budsjett og økonomiplan for 2020–2023.

Driftsrekneskapen

Driftsrekneskapen viser kva for driftsutgifter og inntekter kommunen har i dei ulike virksomhetsområda (VO). I tillegg viser driftsrekneskapen kommunen sine skatteinntekter, renteinntekter/utgifter, avdrag på lån og bruk/avsetning av fond.

Driftsutgifter på virksomhetsområda

Tabellen viser utgift, inntekt og netto utgift (inkl. bruk/avsetning av fond) i VO i 2018:

TAL I 1000	REKN.	REG. BUD	AVVIK	PROSENT-AVV.
Br.t. utg	589.013	512.763	-76.250	-14,9%
Inntekt	-200.347	-132.777	67.570	-50,9 %
NETTO UTGIFT	388.666	379.986	-8.680	-2,3 %

Det er eit samla underskott på 8.680.000 kroner for verksemdsområda (VO), noko som er 2,3 prosent meir enn budsjetterte netto utgifter. Resultatet ved dei enkelte VO varierar og framgår av rekneskapsskjema 1b (merk at ansvar 143 Flom 2013 inngår i resultatet for Teknisk drift).

Frå 2014 er tilbakeført overskudd/overføring frå premiefond frå KLP knytt til pensjon ført utanom VO, på ansvar 806- premieavvik pensjon/pensjonsfond. I 2018 var overføring frå premiefondet om lag 8,3 millionar kroner inkludert arbeidsgjevaravgift, noko som var om lag 6 millionar kroner høgare enn budsjett på 2,3 millionar kroner.

I tillegg vart pensjonspremien samla for KLP og SPK om lag 0,3 millionar kroner høgare enn budsjett. Differansen er ført på ansvar 806 premieavvik/premiefond. Pensjonspremien (prosentatsen) er ført som budsjettert på verksemdsområda, men vil variere avhengig av lønskostnader.

Lønsutgifter

Lønsutgifter står i 2018 for 62,3 prosent (63,5 prosent i 2017) av brutto driftsutgifter i VO. Det har vore netto lønsutgifter på 351 millionar kroner, og det er 6,8 millionar kroner meir enn budsjett.

Samla brutto lønsutgifter viser eit meirforbruk på 22,6 millionar kroner i høve til budsjett. Når ein tek omsyn til refusjon frå NAV, som viser ei meirinntekt på 15,8 millionar kroner, er netto lønsutgifter (inkl. pensjon og arb.gjevaravgift) 6,8 millionar kroner meir enn budsjett. Netto lønsutgift er ikkje korrigert for tilskot, refusjon frå staten/andre kommunar og liknande.

Oversikt løns-avvik rekneskap og regulert budsjett:

TYPE	MILLIONAR KRONER.
Lønn (fast og variabel)	-22,2 (meir kostnad enn budsjett)
Refusjon NAV	+15,8 (meir inntekt enn budsjett)
Pensjon og arb.g.avg. VO	-0,4 (meir kostnad enn budsjett)
Sum netto lønn VO	-6,8 (meir kostnad enn budsjett)

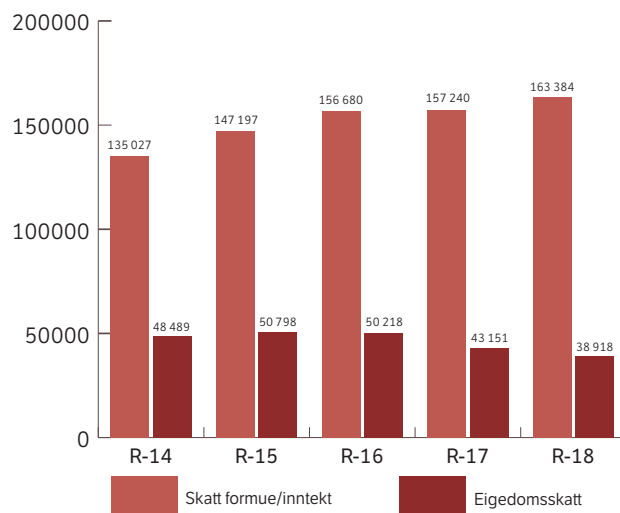
Premieavvik

Det reknast ut eit premieavvik, som er differansen mellom utrekna pensjonskostnad og premie-innbetaling. Vidare skal premieavviket førast som ei utgift/inntekt. I 2017 var det eit positivt premieavvik (innbetaling til KLP/SPK meir enn kostnad) på 3,6 millionar kroner. Dette vart inntektsført i 2017 og avsett til pensjonsfond. Vidare vart premieavviket frå 2017 utgiftsført i 2018 finansiert med bruk av pensjonsfondet. Positivt premieavvik for 2018 (innbetalt meir enn kostnad) er 7,203 millionar kroner. Dette er inntektsført i 2018 med avsetning til pensjonsfondet. Premieavviket i 2018 blir utgiftsført i 2019 med bruk av pensjonsfondet tilsvarande. Pensjonsfondet er ved utgangen av 2018 på 22,4 millionar kroner (18,5 millionar kroner i 2017). Premieavviket blir ikkje ført på virksomhetsområda.

Det blir vist til KS-sak 18/03: Rekneskapsføring av pensjon – prinsippvedtak og fullmakt til håndtering av premieavvik. Her gjorde kommunestyret m.a. prinsippvedtak om å utgiftsføre/inntektsføre premieavviket i rekneskapen i det påfølgjande år (dvs. over ett år). Det er difor særskilt viktig å ha midlar på pensjonsfondet for å håndtere premieavviket.

Skatteinntekter

Skatteinntektene viser slik utvikling dei siste åra (tal i 1000):

Skatteinntekten (skatt på formue og inntekt) er i 2018 163,4 millionar kroner, og viser ei auke i høve til 2017 på 6,1 millionar kroner (+ 3,9 prosent). Skatteinntekten i 2018 er 0,4 millionar kroner (0,2 prosent) meir budsjett (163 millionar kroner).

Eigedomsskatten er 38,9 millionar kroner, og er 1,1 millionar kroner høgare enn budsjett.

Rammetilskott

I 2018 fekk kommunen totalt 172,3 millionar kroner i statleg ordinært rammetilskott inkl. netto inntektsutjamning. Dette er 2,2 millionar kroner meir enn budsjett og skuldast hovudsakleg auka netto inntektsutjamning.

Frie inntekter

Frie inntekter er sum av skatteinntekt og rammetilskott. Tabellen

viser at dette i 2018 utgjør 335,7 millioner kroner, og er 2,6 millioner kroner mer enn budsjettert:

TAL I 1000	REKN.18	BUDS.18	AVVIK 18
Rammetilsk.	165.768	165.548	220
Ord.skjønnsm.	1.137	1.000	137
Netto innt.utj.	5.394	3.514	1.880
SUM RAMMET.	172.299	170.062	2.237
Skatt	163.384	162.992	392
FRIE INNTEKTER	335.683	333.054	2.629

Kraftinntekter

Kommunen har hatt slike inntekter knytt til kraft i 2018 (tal i tusen):

TAL I 1000	R-17	R-18	B-18	AVVIK
Konsesjonsavgift (avsett til kraftfond)	1.493	1.514	1.350	164
Eigedomsskatt frå kraftverk	27.668	22.979	22.141	838
Konsesjonskraft (netto inntekt)	7.897	9.407	6.627	2.780
Naturressursskatt*	18.668	18.855	19.000	-145
Utbytte	7.047	6.849	6.828	21
Renter av ansvarleg lån	990	3.179	3.688	-509
SUM	63.763	62.783	59.634	3.149

*Inngår som ein del av samla skatteinntekter, som blir samordna.

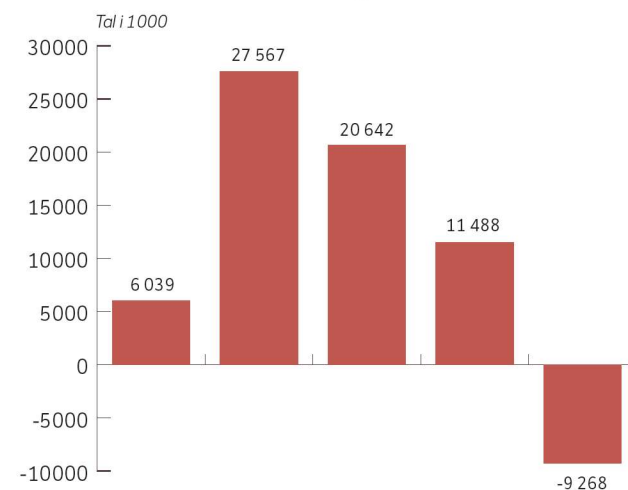
Eidsiva Energi AS har fram til 2018 vore lånetakar i eit ansvarlig lån frå sine eigarar. Generalforsamlinga vedtok at lånet skulle innfris i 2018 gjennom at det vart konvertert til eigenkapital. Verdi ut over hovedstol vart utbetalt til lånegiverne. Saka vart behandla i Nord-Fron i kommunestyret, sak 71/18, og konsekvensar for rekneskapen i 2018, inkludert budsjetregulering, vart behandla i KS-sak 119/18. Nord-Fron fekk som følge av endringa utbetalt overkurs, renter og gebyr på 2,688 millioner kroner. Meirinntekta vart avsatt til disposisjonsfond, jf. KS-sak 119/18. Kommunen sin andel av ansvarlig lån, som vart konvertert til eigenkapital, er på 14.144.415 kroner. Nord-Fron kommune sin eierandel i Eidsiva Energi AS er uendra på 0,931 %.

Administrasjonssjefen har fullmakt i økonomireglementet pkt. 4.4.5 og KS-sak 114/14 til å gjera avsetning til bufferfond prissikring kraft når det er meirinntekt på konsesjonskraft. Det er ikkje gjort slik avsetning i 2018. Saldo på fondet ved utgangen av 2018 er 2.795.000 kroner.

Økonomiske nøkkeltall i driftsrekneskapen

Netto driftsresultat viser brutto driftsresultat korrigert for netto utgifter til renter og avdrag. Eit positivt netto driftsresultat gjør det mogleg å dekke delar av investeringane med driftsmidlar forutan at kommunen kan sette av midlar til oppbygging av eigenkapital.

Netto driftsresultat viser slik utvikling dei siste åra:

Netto driftsresultat for 2018 er minus 9,3 millioner kroner (-1,6 prosent), opprinneleg budsjett var minus 11 millioner kroner (-2,1 prosent), og regulert budsjett er minus 10,9 millioner kroner (-2,1 prosent).

Det rekneskapsmessige overskottet er på 1,2 millioner kroner, og er hovudsakleg samansett slik:

- › Netto på verksemdsområda: -8,7 millioner kroner («svikt» i.f.t. budsjett).
- › Pensjon (tilbakeført overskott/premie): + 6,2 millioner kroner (betre enn budsjett).
- › Integreringstilskott: -1,5 millioner kroner (mindre inntekt og meir utgift gir «svikt» i.f.t. budsjett).
- › Konsesjonskraft: +2,8 millioner kroner (betre enn budsjett).
- › Skatt / rammetilskott: + 0,4 millioner kroner (betre enn budsjett).
- › Eigedomsskatt: + 1,1 millioner kroner (betre enn budsjett).
- › Rammetilskott/innt.utjamning: + 2,2 millioner kroner (betre enn budsjett).
- › Renterinntekter/utgifter, avdrag: + 1,0 millioner kroner (betre enn budsjett).
- › Tap aksjefond: +2,3 millioner kroner («svikt» i.f.t. budsjett).

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene viser slik utvikling dei tre siste åra:

	REKNESK. 2016	REKNESK. 2017	REKNESK. 2018
Nord-Fron	3,8 %	2,1 %	-1,6 %

Det blir i 2019 lagt fram eigen sak som omhandlar måltal for netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter i Nord-Fron kommune.

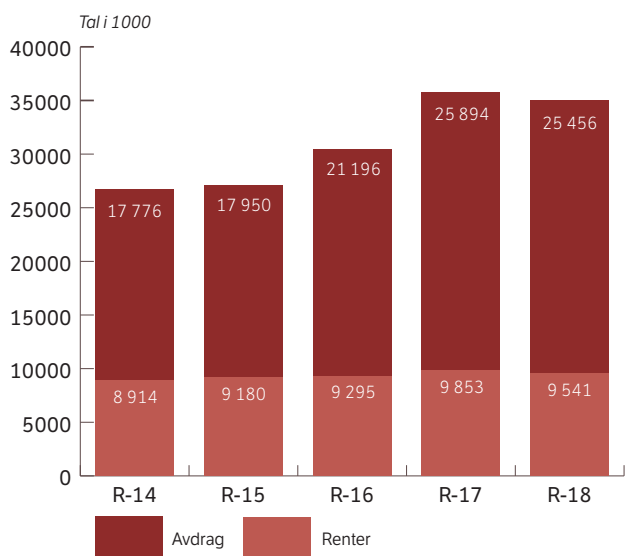
Netto driftsresultat korrigert for premieavvik pensjon er -2,3 prosent i 2018 (1,7 prosent i 2017), sjå «Økonomisk oversikt drift» i trykt rekneskap.

Netto driftsresultat for 2018 er disponert slik (tal i 1000):

AVSETNINGAR	33.184
Bruk av avsetningar	-36.920
Bruk av overskott (tidl.år)	-7.013
Overf. til inv.rekneskap	288
Overskott	1.193
SUM	-9.268

Brutto utgifter til renter og avdrag viser slik utvikling dei siste åra:

I 2018 har det vore utgifter på 35 millionar kroner til renter og avdrag (0,42 millionar kroner i investeringsrekneskapen). Dette er 0,6 millionar kroner lågare enn budsjettet.

Brutto utgifter til renter og avdrag i prosent av driftsinntektene viser slik utvikling dei tre siste åra:

	REKNESEK. 2016	REKNESEK. 2017	REKNESEK. 2018
Nord-Fron	5,6 %	6,4 %	6,1 %

Investeringsrekneskapen

Investeringsrekneskapen viser på utgiftssida kva kommunen har nytta til investeringar, utlån, aksjar og avsetningar. Inntektssida omfattar finansiering av alle investeringsutgiftene; lån, fond, overføring frå driftsrekneskapen og refusjon / tilskott.

Tabellen viser brutto investeringsutgifter for dei tre rammeområda i 2018:

TAL I 1000	REKNESEKAP	REG.BUDS.	PROSENTVIS FORBRUK
IKT	685	1.090	62,8 %
Teknisk drift	50.613	51.985	97,4 %
Kulturbygg	0	0	
SUM	51.298	53.075	96,7 %

Det er gjennomført investeringar for 51,3 millionar kroner, som utgjør 96,7 prosent av regulert budsjett.

I desember 2018 (KS-møte 11. desember 2018, sak 103/18) vart investeringsbudsjettet regulert ned med 93,5 millionar kroner for prosjekt som går over fleire år. I 2019 skal investeringsbudsjettet regulast opp att, saman med andre pågåande prosjekt videreført frå 2018. Finansieringa går ikkje utover tidlegare vedtatt budsjett og budsjettendringar.

Den prosentvise finansieringa av investeringane i 2016, 2017 og 2018 var slik:

	2016	2017	2018
Lånefinansiering	73 %	55 %	90,3 %
Eigenkapitalfinansiering	2 %	19 %	1,0 %
Refusjon / tilskott	25 %	26 %	8,7 %
SUM	100 %	100 %	100 %

Kommunen har tidlegare år (2017 og 2016) inngått to avtaler som inneber justeringsrett, d.v.s. at momskompensasjonen knytt til investeringskostnadene blir fordelt over ti år.

Den eine avtala vart inngått med Nordbohus i 2017, og gjeld Barrustmoen bustadområde. Samla momskompensasjon på prosjektet var 648.665 kroner, og 1/10 av dette (64.866 kroner) blir inntektsført i ti år f.o.m. 2017.

Den andre avtala vart inngått med Vestsida fotballklubb i 2016 og gjeld overtaking av gang- og sykkelvei til ny fotballbane. Samla momskompensasjon var ein million kroner, og 1/10 (100.000 kroner) blir inntektsført i ti år fra og med 2016.

LIKESTILLING

Arbeidet med likestilling i kommunen inngår som ein naturleg del av rekrutterings- og kompensearbeidet.

Når det gjeld fordeling kvinner/menn er status per 31. desember 2018 slik:

- › Ein av fem i rådmannsleiinga er kvinner.
- › Ni av 14 virksomhetsleiingar er kvinner.
- › 84 % av arbeidsstokken er kvinner.

ETISK STANDARD

Kommunestyret har vedteke etiske retningslinjer for Nord-Fron kommune. Retningslinjene og teieplikterklæring blir sendt ut til nyttilsette saman med arbeidsavtala.

Innkjøpsstrategi (vedteke av kommunestyre 23. mars 2017, KS-sak 25/17) har også eige punkt som omhandlar etisk handel.

DISKRIMINERING OG TILGJENGELIGHEIT

Fokuset på universell utforming blir ivareteke ved nybygg. I tillegg er det gjort oppgradering på eldre bygg der det er naturleg.

Det er ikkje nedfelt målsetting om at ein prosentvis del av arbeidstokken skal ha etnisk minoritetsbakgrunn, men kommunen har fleire tilsette med minoritetsbakgrunn innafor ulike yrkesgrupper. Ved ledige stillingar er det presisert i utlysningsteksta at kvalifiserte personar blir oppfordra til å søkje uansett alder, kjønn, funksjonsnedsetjing eller kulturell bakgrunn.

INTERN KONTROLL

Kommunen bruker det webbaserte systemet QM+ for internkontroll

og kvalitetsutvikling. Programmet blir mellom anna nytta for registrering og oppfølging av avvik, samt for oversikt over interne rutinar og reglement.

Eit nytt registreringsskjema for HMS-avvik kom på plass i 2016. Som resultat av dette er det mellom anna utarbeidd nye registreringsskjema, og dei nye rutinane er gjennomgått med leiarane og andre tilsette på eigne samlingar. I 2018 vart det registrert og følgt opp 289 uønska hendingar innan ulike fokusområder. Hovuddelen av avvika er knytt til HMS og omsorg. Systemet er også brukt for internkontroll/dokumentasjon av utførte arbeidsoppgåver (t.d. vatn/avløp, vaktmestertenesten, div. eigenkontrolloppgåver etc.).

Det har i 2018 vore fokus på sikkerheit og kontroll av fagsystem i tilknytning til økonomi. Som følge av dette er det gjort ein gjennomgang av arbeidsflyten, og det er laga eit skjema for kartlegging av rutiner, roller og kontroll knytt til fagsystema. Det er også gjennomført samlingar med tilsette som har vesentlege roller knytt til fagsystema der fokus har vore å få ein betre interkontroll.

Kommunen har frå 2018 innført E-handel. I samband med dette er det også gjort ein gjennomgang av antal innkjøparar og det er gjennomført opplæring med desse.

ANDRE FORHOLD

Finansforvaltning

Kommunen har eige finansreglement som beskriver fullmakter, rutiner m.m. for finansforvaltninga. Revidert Finansreglementet vart sist vedteke i kommunestyret i 19. juni 2018, KS-sak 60/18.

Det blir utarbeidd eigen årsrapport for finansforvaltninga for 2018, og denne blir behandla i FS og KS i april/mai 2019.

Kommunen har utgiftsført urealisert kurstap på aksjefond på om lag 1,5 millionar kroner i 2018. Det var budsjettert med ein gevinst på 800.000 kroner, slik at avvik frå budsjett er om lag 2,3 millionar kroner.

Ekstraordinære skjønnsmidlar i samband med flom 2013

I desember 2018 vart sluttrapport etter flaumen i 2013 sendt Fylkesmannen i Oppland, og som følge av dette har kommunen betalt attende 6,579 millionar kroner til Staten av motatte skjønnsmidlar.

Totale netto kostnader i 2018 knytt til flaumen, inkludert attendebetaling til Staten, var 7,3 millionar kroner. Kostnadene er fullt ut finansiert med resterande skjønnsmidlar, som er avsett på bunde fond. Saldo på fondet per 31. desember 2018 er 3,318 millionar kroner. Det står att noko arbeid, som vil bli utført i 2019, og dette vil bli finansiert med bruk av fondet. Alle kostnader i 2018 er ført på ansvar 143.

Tilskott til ressurskrevjande tenester

Det er inntektsført krav om tilskott på 9,754 millionar kroner til ressurskrevjande tenester i 2018. Refusjonen er ført på eigen funksjon under ansvar 807.

Tilskott til ikkje-kommunale barnehager

Tilskott til dei ikkje-kommunale barnehagane i 2018 utgjer 10,4 millionar kroner. Sentrum barnehage fekk utvida talet på plassar for barnehageåret 2018/2019, og det vart gjort ei auke i tilskotet frå august 2018 som følge av dette, jf. KS-sak 70/18.

Usikre forpliktelser og hendelser

Det blir vist til note nr. 18 i rekneskapen som omhandlar regresskrav frå Gjensidige samt garanti for Vinstra motorsportarena.

Når det gjeld Vinstra motorsportarena erverva kommunen eigedom til motorsportanlegget i 2012, og inngjekk samtidig avtale med klubben om vederlagsfri feste av eigedommen. Eigedommen til kommunen er dermed bandlagt og utan adgang til å gje avkastning så lenge det er motorsportanlegg på eigedommen og avtala ikkje blir mislighaldt. Leigeavtalen er for 40 år, men med moglegheit for forlengelse. Avtalen vart tinglese i 2013, og det er ei standard festeavtale for tinglysning av festerett. I tråd med til standardavtala kan festeretten pantsetast, og i avtalen vart det ikkje teke atterhald om at pantsetting ikkje var tillate utan etter samtykke. I utgangspunktet kunne klubben ha pantsett festeretten utan kommunens samtykke. For å sikre begrensa bruk av eigedommen er det laga ei påteikning til festeavtala som sikrar kommunen i forhold til nye pantsettingar og bruk av eigedommen. Kommunen sin risiko knytt til pant og festerett er difor begrensa. Det blir også vist til behandling i kommunestyret av saka, jf. KS-sak 54/17 og 103/17.

Når det gjeld garantien har kommunen gjort avtale med klubben for å sikre jamnleg informasjon om den økonomiske risikoen, for å kunne være i forkant dersom ein garanti blir påkalt.

Register over kommunar og fylkeskommunar som er i økonomisk ubalanse - ROBEK

Nord-Fron kommune er ikkje ROBEK-kommune.

VESENTLEGE BUDSJETTAVVIK

Vesentlege budsjettavvik er kommentert med utgangspunkt i rekneskapsskjema 1A og 1B i driftsrekneskapen og rekneskapsskjema 2A og 2B i investeringsrekneskapen. Når det gjeld skjema 1B er samla avvik for området større enn tre prosent kommentert. Tal i tusen.

Rekneskapsskjema 1A

LINJE	REKNESKAP	REG. BUDSJETT	AVVIK
Netto finansinntekter/utgifter	-22.904	-21.700	1.204
Det er meirutgifter på 1,2 millionar kroner og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › utgifter til avdrag som er lågare enn budsjettert, m.a. som følgje av seint låneopptak i 2018. › renteinntekter som er høgare enn budsjett, m.a. som følgje av ubrukte lånemidlar og god likviditet. › lågare avkastning på aksjefond enn budsjettert. 			
Netto avsetningar	-980	-816	164
Det er netto sett av 0,164 millionar kroner meir enn budsjettert grunna meir inntekt konsesjonsavgift, som er avsett til bunde driftsfond.			

Rekneskapsskjema 1B

OMRÅDE/ANSVAR	REKNESKAP	REG. BUDSJETT	AVVIK
Rådmannsleiing	24.730	21.396	-3.334
Det er meirforbruk på 3,3 millionar kroner (- 15,6 %) og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › utgifter høgare enn budsjett til byfest. › noko høgare utgifter høgare enn budsjett til private barnehagar. › noko høgare utgift enn budsjettert knytt til fellesutgifter oppvekst (barnehagedelen). › ikkje budsjetterte utgifter til krisehandtering. I tillegg skuldast meirforbuket at effektiviseringskrav som gjeld heile organisasjonen er budsjettert på dette området (utgjør 1,5 millionar kroner).			
Stab pleie og omsorg	2.076	2.630	554
Det er innsparing på 0,56 millionar kroner (21,1 %) og det er knytt til ledige lønsmidlar for tildelingskontor.			
Teknisk drift eks. flom	31.193	26.430	-4.763
Det er meirforbruk på 4,8 millionar kroner (- 18,0 %) og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › utgifter høgare enn budsjett knytt til vegvedlikehald. › utgifter høgare enn budsjett knytt til straum. I tillegg kjem avvik knytt til sjølvkostområda. Dette utgjør svikt i høve til budsjett på om lag 1,2 millionar kroner, og må sjåast opp mot dekningsgradsberekninga jf. note 17.			
Areal og næring	11.238	11.720	482
Det er innsparing på 0,5 millionar kroner (+ 4,3 %) og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › utgifter lågare enn budsjett knytt til løn, m.a. på grunn av vakansar. › utgifter lågare enn budsjettert til tiltaksarbeid. 			
Skåbu oppvekst	9.151	9.878	727
Det er innsparing på 0,8 mill. kr (+ 7,4 %) og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › omorganisering av mellomtrinn og ungdomstrinn. › inntekter frå prosjektmidlar frå Oppland Fylkeskommune. › refusjon av sjukeløn/vakansar og noko mindreforbruk på barnehage, SFO og skoleskyss. 			
Kultur	20.589	21.856	1.266
Det er innsparing på 1,3 millionar kroner (+ 5,8 %) og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › utgifter lågare enn budsjettert til bibliotekdrift. › lågare utgifter til ulike tilskotsordningar enn budsjettert. › meir leieinntekter enn budsjettert. › utgifter lågare enn budsjettert til løn (m.a. ikkje erstatta fråvær). 			
Avdeling for Institusjonsomsorg	49.196	46.484	-2.712
Det er meirforbruk på 2,7 millionar kroner (- 5,8 %) og skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › høgt sjukefråvær og vikarutgifter. › vesentleg høgare utgifter til ressurskrevjande tenester/demensavd. enn budsjettert › ikkje budsjetterte utgifter til reparasjonar/utstyr knytt kjøkken og matombringning. 			

Premieavvik/pensjonsfond – ansvar 806	-8.485	-2.297	6.188
Det er meirinntekt på 6,2 mill. kr og skuldast meir i tilbakeført overskott/tilbakeført frå premiefond frå KLP.			
Andre inntekter / utgifter – ansvar 807	-19.371	-20.913	-1.542
Det er mindre 1,5 millionar kroner mindre inntekt enn budsjettert. Dette skuldast i hovudsak følgjande: > samla mindre inntekt enn budsjettert når det gjeld integrerings- og persontilskot, samt meir utgifter knytt til flyktningar enn budsjettert (gir meir bruk av integreringstilskot på verksemdsområda).			
Konsesjonskraft – ansvar 808	-9.409	-6.627	2.780
Det er meirinntekt knytt til netto sal av konsesjonskraft på om lag 2,8 millionar kroner			

I tillegg til avvik på over tre prosent knytt til områda over er det eit vesentleg avvik innan området Forebyggende helsetenester (ansvar 330, 333 og 334). Dette er knytt til økonomisk sosialhjelp (funksjon 2811 og 2812), ført på ansvar 333. Rekneskapen viser utgifter på 7,952 millionar kroner, som er utgifter ut over budsjett på om lag 3,4 millionar kroner.

Rekneskapsskjema 2A

LINJE	REKNESKAP	REG. BUDSJETT	AVVIK
Investeringar i anleggsmidler	51.298	53.075	1.777
Det er brukt 1,8 millionar kroner. mindre enn budsjett. For prosjekt som går over fleire år blir det lagt fram sak om overføring av restmidlar til 2019 saman med det som vart nedregulert i KS-sak 103/18.			
Utlån	400	3.000	2.600
Det er lånt ut 2,6 millionar kroner mindre enn budsjett til startlån. Det er fleire godkjende søkjarar som per 31. desember 2018 ikkje hadde funne passende bustad, slik at utbetaling av lån eventuelt kjem seinare.			
Bruk av lånemidler	46.732	52.117	5.385
Det er brukt 5,4 millionar kroner mindre lånemidler enn budsjettert. Dette er i hovusak knytt til investeringsprosjekt som går over fleire år, der delar av kostnaden kjem seinare. Prosjekt som blir overført til 2019 vil bli delfinansiert med ubrukne lånemidler.			
Mottatt avdrag på utlån og refusjonar	17.239	15.693	1.546
Det er motteke refusjonar og avdrag på utlån på 1,5 millionar kroner meir enn budsjettert. I hovusak gjeld dette: > meir i motteke refusjon/tilskott frå Staten enn budsjettert (fortau Sundheimsvegen). > meir i refusjonar knytt til tomter enn budsjettert. > noko meir i motteke avdrag på forvaltningslån (avsett til bunde fond).			
Bruk av avsetningar	1.464	1.550	86
Det er brukt 0,1 millionar kroner mindre av avsetningar/fond enn budsjettert. Dette skuldast mindre kostnad enn budsjettert til bygg jobbservice.			

Rekneskapsskjema 2B

RAMMEOMRÅDE	REKNESKAP	REG. BUDSJETT	AVVIK
Investeringar teknikk, næring, eigedom	51.298	53.075	1.778
Sjå punkt om investeringar i anleggsmidler under rekneskapsskjema 2A.			

Faktorar som verkar inn på økonomiplan for 2019–2022

Økonomiplan – handlingsrom

Kommunesektoren sin aktivitet blir i stor grad påverka av kva politikk staten (Storting og regjering) fører ovafor kommunar og fylkeskommunar. M.a. har innretninga av det kommunale inntektssystemet mykje å seie for kva ressursar kommunane har til rådvelde. Med jamne mellomrom kjem det endringar i dette systemet – enten direkte eller indirekte – som justerer kva rammer kommunen har å nytte til fri disposisjon. Eit døme er forslag til endring i «distriktsindeks», som isolert sett vil ha negativ konsekvens for inntekter kommunen vår får gjennom inntektssystemet.

Endringar i demografi, t.d. ved endra samansetting av befolkninga (t.d. fleire eldre, med pleiebehov og / eller færre barn i skulealder), og sum innbyggartal har også konsekvensar for overføringar til kommunen.

For å motverke utslag av fakta-baserte endringar må kommunen legge til rette for at vi er attraktive som bustadkommune. Det betyr m.a. at vi skal ha fokus på å produsere gode velferdstenester.

Det heng også saman med at kommunen og distrikta rundt oss må ha interessante arbeidsplassar som gjør at yngre innbygarar vel å busette seg her.

For Nord-Fron er inntekter frå kraftverksektoren ein viktig basis for finansiering av velferdstenester. Eigedomsskatten frå kraftverk har blitt redusert med ca. 12 millionar kroner siste to år. Det har konsekvensar for nivået på kommunens driftsnivå. Kommunen er også eigar innafor kraftbransjen, der vi ser ein trend på at eigarinntekter (t.d. utbytte) blir sett under press / kan bli lågare. Det er i dag lite truleg at desse inntektene vil stige komande år. Kommunen må tilpasse aktiviteten til endra rammevilkår.

Kommunestyret har difor lagt til grunn eit omstillings-/ effektiviseringsprogram for komande planperiode. Første del av 2018 skal nyttast som grunnlag for å skaffe handlingsrom for kommunestyret sin prioritering i 3./4. kvartal. Det må skje ved kostnadsreduksjonar, effektivisering (arbeide annleis / auka digitalisering osv.) men også ved å ha sterkt fokus på om det er inntektskjelder der vi kan hente ut større inntekter.

Vi må ha auka fokus på dei lokale prioriteringane som blir gjort. Vi kan ikkje halde fram med å måle velferd i form av evt. auke i ressurstilgangen på ulike tenester. Kommunal statistikk (m.a. Kostra data) viser som nemnt at Nord-Fron nyttar større ressursar enn andre kommunar på dei fleste tenesteområda. Av omsyn til økonomisk handlingsrom framover må

netto kostnader ned. Utfordringa blir da å ha sterkare fokus på om- og i tilfelle kva områder som evt. skal «skjermast» for nedgang, og i tilfelle om det er mogleg ut i frå ei økonomisk vurdering.

Vi må ha auka fokus på kostnadskontroll på tenesteområda. Fram til i dag har svikt på enkelte områder vorte dekkja ved at andre område har hatt innsparing og / eller at det har blitt gjeve tilleggs løyving. I tillegg har vi hatt gode «resultat» på t.d. forvaltning av finanskapital (meirinntekter) og pensjonskostnader (lågare utgifter enn budsjettet). Administrasjonssjefen ser at det ikkje blir enkelt å gjere vedtak om ekstra midlar i åra som kjem.

Kommuneplan – samspel mellom økonomiplan og handlingsplan

Vi har i starten av 2018 ikkje kome langt i arbeidet med å lage ein handlingsplan som skal kople samfunnsdelen i ny kommuneplan med økonomiplanen. Målarbeid har i hovudsak vore innretta på ønskje om vekst i ressursar. Framover må vi ha fokus på korleis vi kan arbeide annleis, og samtidig ha best mogleg tenester. Vi har hatt mykje arbeid med å lage ny arealdel til kommuneplanen, og resultatet av arbeidet (truleg sluttbehandling i 2018) vil ha stor innverknad på arealbruken framover. Vi skal lage ein eigen kommunedelplan for Vinstra, der

m.a. fortetting / avstand mellom busetnad og servicetilbod skal ha fokus. Vil vi lukkast med å få fleire til å etablere seg i sentrumsnære område, og kan / skal kommunen legge til rette for / regulere areal til konsentrert busetnad?

Næringsutvikling / hyttepolitikk

I arbeidet med ny arealdel i kommuneplanen har det vore fokus på å skilje mellom vern og bruk av attraktive areal i fjellområda våre. Det blir vurdert som viktig når vi skal utvikle m.a. hyttepolitikken. Vi skal ha fokus på godt utbygd infrastruktur samtidig som vi ikkje skal fortette fritidsområda for sterkt. Per i dag har vi ikkje særleg mykje disponibelt næringsareal som kommunen kan selje til interesserte. Men det er areal i privat eige som vi må tru vil kome på marknaden etter kvart som det er mangel på offentleg eigde areal.

Vinstra er gjennom regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland av Oppland fylkeskommune gjeve status som regionalt senter. Ved at fylkeskommunen har gjort slikt vedtak har det gjeve positive bidrag til utvikling av kommunen siste par år. Prosjekt «Vinstra 2046» er eit viktig prosjekt der kommunen samhandlar med fylkeskommune, statens vegvesen og regional stat knytt til utvikling av Vinstra. Ved å ha fokus på utvikling av eit berekraftig sentrum vil det også ha

positiv innverknad på m.a. busetting elles i kommunen og i tettstader med akseptabel reiseavstand til Vinstra.

Det bør ha konsekvens for kor og i kva omfang kommunen skal planlegge nye bustadområder. Kommunen skal framover utvikle Vinstra som sentrum. Kommunestyret har vedtatt å legge til rette for utvikling av «nytt» sentrum i delar av Lomoen. Det betyr at vi må legge til rette for lokalisering av publikumsretta aktivitetar i området ved Vinstrahallen / VVS. Dette området blir liggande tett på ny handelsverksemd.

Kommunen har i dag eit vel fungerande næringsliv, der vi ser vekst innafor handelsrelaterte næringer, som betyr at vi får handel frå eit større område. Samtidig ser vi at aktiviteten innafor bygg- og anlegg har flata ut, og at det f.t. er langt færre større anlegg i nærområdet enn kva vi hadde i samband med utbygging av ny E6 og andre større infrastruktur tiltak.

Kommunane i regionen har starta eit nytt prosjekt «Gudbrandsdalsvegen» - der målsettinga er å vise fram gode opplevingar med høg kvalitet som både fastbuande og ikkje minst tilreisande / deltidsinnbyggjarar (eigarar og brukarar av fritidsbustader) ser nytta av å ta i bruk. Vi bur i eit områda som i dag har få naturlege vekstimpulsar. Vidare satsing på fritidsbustader / deltidsinnbyggjarar vil gje grunnlag for vekst framover.

Statlege reformer – og frivillige endringar

Kommunereforma i Midt-Gudbrandsdal vart landa med avgjerda som ble gjort lokalt i 2016. I 2017/18 er det gjort vedtak om samanslåing av Hedmark og Oppland fylke til ein fylkeskommune – Innlandet. Vidare har staten vedtatt endringar i organisering av regional stat for dei same fylka. Når staten har konkludert om aktuelle oppgåveendringar for nye regionar kan det kome ei ny runde med strukturdebatt på kommunenivå.

M.a. ut i frå det er det viktig at kommunane i regionen lukkast i arbeidet med å etablere nye interkommunale samarbeidsordningar på områder der det blir vurdert som tenleg for å sikre kvalitativt gode tenester også fram i tid. Per 21.3.18 ser det ut til at kommunane Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron skal lukkast med å etablere nye interkommunale ordningar, som skal bidra til at allereie vel fungerande ordningar skal kunne utviklast vidare. Samtidig har adm.sj. forventningar om at vi skal kunne ta ut økonomiske effektar ved å samordne ressursar frå våre tre kommunar.

Rådmannsleiinga

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Kommuneplanens arealdel
- › Omstilling og endringsarbeid
- › Digital kommune
- › Beredskap

OPPGÅVER OG TENESTER

Rådmannsleiinga har eit samla overordna administrativt ansvar for alle område i Nord-Fron kommune.

KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Kommunestyret sluttbehandla ny arealdel for kommuneplanen i juni 2018. Planen er eit styringsdokument for vidare utvikling dei neste 10 åra, og legg føringar for vidare utbygging i kommunen.

ARRANGEMENTSÅRET

I 2018 har kommunen hatt fleire store arrangement. I tillegg til rekordoppslutning og vellykka festivalar arrangert av Rondaståk, Peer Gynt, Countryfestival og Furusjøen Rundt, så har det også vore gjennomført fleire større arrangement både i Skåbu og på Vinstra. Kommunen har ein eigen arrangementspost i budsjettet, og mangfoldet på søknadar er stort. Det er vi stolte av! Byfesten i 2018 var fløtt frå Nedregate til området utanfor Vinstrahallen, noko som fekk stor merksemd. Oppslutninga var stor og arrangementet bidro til stoltheit, optimisme og framtidstru.

OMSTILLING OG ENDRING

Kommunestyret vedtok i samband med budsjett- og økonomiplanen (2018-2021) eit samla effektiviseringskrav på ca. 18 mill. kr for planperioden. Dette arbeidet har hatt fokus i 2018, og vil gi utfordringar i planperioden for fleire av våre tenesteområde. Effektene frå omstillingsarbeidet blir ikkje synlege før frå 2019 og framover. I løpet av året har det blitt etablert fleire nye interkommunale samarbeidsordningar mellom Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu kommunar. Dette gjeld NAV Midt-Gudbrandsdal der Nord-Fron kommune har arbeidsgjeveransvaret, samt felles barnevern (Ringebu) og felles flyktingeteneste (Sør-Fron).

DIGITAL KOMMUNE

Nord-Fron kommune har eit ønske om å bli meir digital i framtida. Dette vil vidare vere ein del av eit omstillingsarbeid, samtidig som meninga er å gje eit ennå betre tilbod til våre innbyggjarar. I løpet av 2018 har det blitt innført digitale løysingar ift. blant anna post, innkjøp, velferdsteknologi og arkivsak. Det blir jobba vidare med ein strategiplan for kva som skal prioriterast dei neste åra.

BEREDSKAP

Hausten 2018 vart kriseleiing, kriseteam, helseapparat og skulane våre verkeleg sett på prøve da kommunen opplevde ei djupt tragisk hending, der ei 16 år gammal jente mista livet etter eit knivdrap. I tillegg vart året prega av tørke, noko som utfordra beredskapen for landbruksnæringa.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Alle virksomhetsområder skal halde seg innafor budsjett.

Samla vart det eit negativt avvik på -2,3 % på våre virksomhetsområde. Vi har difor ikkje nådd målet i 2018. Det er lagt opp til ein stor omstillingsprosess i organisasjonen, og ein forventar effekt frå 2019.

Vi skal ha høg trivsel.

Det er ikkje gjennomført medarbeiderundersøkingar i 2018. Det er ikkje meldt om alvorlege HMS-avvik og heller ikkje løfta fram større avvik gjennom vernerunder. Sjukefråværet for 2018 viser 9,5 %. Det er eit alt for høgt tal. Kommunen har difor sett i gang fleire tiltak for å styrke nærværet på arbeidsplassane.

Ha eit godt omdømme og vere blant dei 50 beste kommunane andet på Kommunebarometeret.

Foreløpige tal frå Kommunal Rapport viser at Nord-Fron havnar på ein 165. plass (91. plass om ein ikkje tek omsyn til økonomiske forutsetningar). Vi har med plasseringa ikkje oppnådd målsettinga om «Topp 50». Barometeret vil bli brukt som «rettesnor» for forbetring i 2019.

Vi skal arbeide med forebyggande beredskapsarbeid og internkontroll.

Ingen beredskapsøvingar i 2018. Kommunen brukte sitt krisekommunikasjonssystem ifm. tørkesomaren i 2018. I tillegg er innbyggjarvarslingsssystemet i kontinuerleg bruk ifm. vedlikehald på veg, vatn og avlaup.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	24.729	21.396	21.467	- 3.333

Rådmannsleiinga har i hovudsak eit meirforbruk som skuldast:

- › Auka kostnader i samband med arrangement (Byfest)
- › Effektiviseringskrav som ikkje er innfridd for 2018.
- › Auka kostnader i samband med kriseteam
- › Auka kostnader til private barnehager
- › Auka kostnader til barn med særskilte behov (barnehage)

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
0,0 %	0,0 %	0,0 %

Stab

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Digitalisering i høgir.
- › Fleire endringar for Servicetorget.
- › Nye interkommunale samarbeidsordningar.
- › Ny personvernlovgivning.
- › Ny rammeavtale på bedriftshelsetenester.

OPPGÅVER OG TENESTER

Stab består i hovedsak av tenester innanfor økonomi, personal (HR), IKT, informasjon, arkiv, juridisk rådgivning, beredskapskoordinering og politisk sekretariat. Helsetenestene har eigen stab lokalisert på Sundeheim, som tek for seg oppgåver som er særreigne for helsesektoren.

DIGITALISERING I HØYGIR

Nord-Fron kommune legg stadig om arbeidsprosessar og blir meir digitale. Døme frå 2018 er:

- › Innføring av digitalt mottak og svarløsning for post/kommunikasjon med innbyggjarar, næringsliv og andre offentlege instansar.
- › Ny møteportal for digital opphenting av saker til politiske utval, som også mogeleggjir digital lesing av graderte dokument.
- › Omlegging av sak/arkivsystemet, slik at dette vart integrert i e-postsystemet.
- › Nytt intranett.
- › Digital oversikt over innkjøpsavtaler som sikrar betre offentleg innsyn.
- › Fleire elektroniske søknadsskjema, herunder til dømes søknadsskjema for SFO-plassar.
- › Digital utsending av lønnsliappar til alle tilsette.

ENDRINGAR FOR SERVICETORGET

Sentralbordløsninga er oppgradert, med m.a. autosvar-funksjon for alle fasttelefonar og sms-funksjon. I tillegg er betjeningen av sentralbordet på Sundheim flytta til kommunehuset. Åpningstida vart også redusert, ettersom kommunen har innført fleire sjølvbetjeningsløsningar. Kommunikasjonsroboten «Kommune Kari» vart installert på heimesida, noko som gjer auka treffsikkerheit for søk på heimesida.

NYE INTERKOMMUNALE SAMARBEIDSORDNINGAR

Tilrettelegging og oppretting av nye interkommunale samarbeidsordningar har bydd på betydelig arbeidsinnsats for de fleste område innanfor stab. Herunder slik som nye budsjett, avslutting og oppretting av nye fagsystem og arkiv, rydding og levering av arkiv, handtering av formalitetar knytt til virksomheitsoverdragningane og involvering i arbeid knytt til klargjering av nye lokale.

NY PERSONVERNLOVGIVNING

I juli 2018 trådte den nye personvernforordningen (GDPR) i kraft. Dette inneber eit betydeleg arbeid med

innføring av databehandleravtaler og systematisering av informasjonssikkerheitsarbeid. Ein tilsett frå IKT er frikjøpt i 10% stilling for å ivareta den lovpålagte funksjonen personvernombud.

BEDRIFTSHELSETENESTE

Rett før årsskiftet signerte kommunen ny avtale om bedriftshelseteneste. Same leverandør som førre periode vart valgt etter konkurranse og offentlig anbud.

Av andre store rammeavtaler i 2018 kan vi nemne ny hovedbankavtale og medisinske forbruksvarer.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Vi skal levere gode førstelinjetenester til innbyggjarane våre

Innføring av digitalt mottak og svarløsning for post har vore eit løft i høve til digital kommunikasjon med innbyggjarar.

Vi skal vere eit godt støtteapparat for dei ulike verksemdsomsråda og den administrative og politiske leiinga

Virksomheitsleiarar gir oss tilbakemelding på at stab er eit godt støtteapparat. Utfordringa vår er å balansere eit aukande behov for spesialisering utan å bli for sårbare.

Vi skal arbeide løysingsorientert og tørje å ta i bruk verktøy og metodar for ei stadig betre og meir effektiv oppgaveløysing.

Endringsviljen i stab er stor og dei tilsette er stort sett uredde for å ta i bruk nye løysningar. Utfordringa er å finne rom for tilstrekkeleg kompetanseheving, drive opplæring og realisere gjevinstar gjennom å nyttegjere oss nye verktøy og metodar fullt ut.

ØKONOMISK RESULTAT

ANSVAR	R-17	B-18	R-18	AVVIK (B18-R18)
STAB*	22.840	21.977	22.429	-452
STAB HELSE**	1.760	2.630	2.076	554

*Stab omfattar tre ansvarsområde: Stab, felleskostnader og lærlingar. Meirforbruk skuldast i hovedsak auka utgifter ved oppgraderingar og innføring av nye system (IKT).

** Mindreforbruk i stab helse skuldast at ei stilling er lagt i stillingsbank og har stått vakant i 2018.

SJUKEFRÅVÆR

STAB

2016	2017	2018
1,6 %	8,1 %	2,6 %

STAB HELSE

2016	2017	2018
8,6 %	0,7 %	0,5 %

Stab har hatt ei positiv utvikling med omsyn til sjukefråvær.

Vatnet frå Skåbu vassverk vart kåra til beste drikkevotnet i Innlandet i kategorien grunnvatn. Her er glade driftsoperatørar på vatn og avløp.

Teknisk drift

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Utbetring av FEWAGO-ledningen har pågått gjennom delar av året for å sørge for tetting mot innlekkasje.
- › Det pågår utbygging av vatn og avlaup på Kvamsfjellet og leidningsnettet er pr nyttår ca 50% fullført.
- › Ny veg til Sundheim vart fullført med asfalt og fortau.

OPPGÅVER OG TENESTER

VASSFORSYNING OG AVLAUP

Større tiltak i 2018:

- › Rehab vatn og avlaup Kvam og Vinstra (Furuheim)+ avlaup Skåbu skule.
- › Arbeid med å redusere innlekking på FEWAGO-leidningen.
- › Arbeid med VA-Furusjøen har pågått for fullt heile 2018.

VEGAR OG TRAFIKKSIKRING

Det er store vedlikehaldskostnader på kommunale vegar og gang- og sykkelvegar. Det er stor attgroing av areala inntil våre vegar, og dette er ei stor utfordring med tanke på trafikksikkerhet og vedlikehald.

KART OG OPPMÅLING

Det er utført 63 delingssaker, fem grensejusteringar, seks grenseganger, og 24 samanføyingar i 2018. Jobben med å plassere matrikelnummer på rett teig går fortløpande. Dette er ein naturleg del av arbeidet med å gjera kartverket betre.

PARKANLEGG

I 2018 er det brukt 41 prosent meir enn budsjettert på vedlikehald av parkanlegga. Rekneskapsførte utgifter er på 1.346.601 kroner, medan budsjetten i 2018 var på 952.000 kroner. Dette kjem delvis av at det har vore gjort tiltak som gir fleire områder å vedlikehalde. Kvaliteten på anlegga har vore jamt over god. Det er gjort innkjøp av ein større plenklyppar + lauvsgar påmotert hengar for å betre arbeidsmiljø ifbm raking av lauv og gras om våren.

EIGEDOMSFORVALTNING

Av større byggje- og vedlikehaldsprosjekt i 2018 kan nemnast:

- › Renovering heis på kommunehuset og carport til leasingbiler.
- › Tilbygg av malingsverksted på Jobbservice.
- › Fullføring svømmebassenget ved Skåbu skole.

VAKTMEISTEROPPGÅVER

2018 har vore eit normalt arbeidsår der det er utført mykje arbeid med vedlikehald og oppussing av skular, barnehagar, kommunale bustader og andre kommunale bygg både på uteområda og inne.

REINHOLD OG VASKERI

Nord-Fron kommune har ein høg standard på reinhaldet i sine bygg. 21 av våre 30 tilsette reinhaldarar i Teknisk drift har nå fagbrev i reinhaldsoperatørfaget.

Etter at vi opna nybygget på Sundheim har vi fått ein del meir areal enn tidligare, men vi prøver oss fram og kan ta større areal med meir maskinelt reinhald.

Med innsparingskrav på teknisk drift har vi ein kontinuerleg gjennomgang av reinhaldet for å sjå på bl.a. redusert frekvens når vi har ledige heimlar.

STØRRE INNKJØP

Det er gjennomført nokre større innkjøp som er regulert gjennom «Lov om offentlige anskaffelser» og nokre av desse er nemnt nedanfor:

- › Rehabilitering av VA Kvam sentrum.
- › Rehabilitering for å unngå innlekking av framandvatn på FeWaGo-leidning.
- › Nye Sundheimsvegen- fortau og asfalt.
- › Rammeavtale innlekking av framandvatn og graving.
- › Utskifting av gateløys, armatur og tennskap.
- › Utbetring av flomskader i Sula og over Åsvegen.
- › Kontrahering av entreprenør for Møllehaugen høgdebasseng for VA-Furusjøen.
- › Innanfor INNOFF-samarbeidet/Stab har det – for å nemne nokre - blitt nye avtaler på:
  - › *Rammeavtale Medisinske forbruksvarer.*
  - › *Rammeavtale leasingbiler.*
  - › *Rammeavtale bedriftshelsetenester.*

I tillegg er det kjørt fleire minikonkurransar i samband med inngåtte rammeavtalar på håndverkertenester.

Ein ser at arbeid med innkjøp krev god kompetanse og er tidkrevjande.

TOMTEOMRÅDE

Det er i 2018 seld ei tomt Huskero, ei tomt i Nedre Solhellinga, og ei tomt på Midtmoen. Det pågår forhandlingar om grunnkjøp for Øvre Tokse med planlagt oppstart hausten 2019.

Per 31. desember 2018 er det 18 byggjeklare tomter mot 21 i 2017.

EIGEDOMSSKATT

Det har i 2018 vore eit normalt arbeidsår etter at det vart innført eigedomsskatt i heile kommunen frå 2011. Klage frå Statnett på utskriving av eigedomsskatten har også i år gitt mykje ekstra arbeid. Det er nå ein person som arbeider i 50 prosent stilling med desse oppgåvene, men for å få alle oppgåvene gjort er det leigd inn noko ekstra kapasitet.

RENOVASJON OG BRANNVERN/FEIING

Renovasjonsordninga og brannvern/feiing har i 2018 fungert godt. Dette blir ivareteke av dei interkommunale selskapa Midt Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR) og Midt Gudbrandsdal brann- og feiarvesen (MGB).

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Oppretthalde god kvalitet på kommunale vegar både sommar og vinter

Det er store utfordringer med attgroing av kommunale vegar. Vintervedlikehaldet tek ein stor del av våre tildelte midlar for vedlikehald, slik at det går utover andre oppgåver som skulle vore utført på vegane våre.

Drive vassforsyninga utan store avbrot eller problem elles

Det har ikkje vore store problem med vassforsyninga i 2018.

Drive avløpsnett og reinseanlegga utan alvorleg forureining av det ytre miljø

Det har ikkje vore store problem med avløpsnett i 2018, utanom stor innlekking av smeltevatn. Det har ikkje vore noko langvarige konsekvensar for abonnentane eller det ytre miljø.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	R-18	B-18	AVVIK B18-R18
Netto driftsutgift	29.267	31.193	26.430	-4.762
Brutto investeringsutgift	69.867	50.613	51.985	1.372

Driftsrekneskapan viser eit meirforbruk på 4.762.884 kroner. Hovudårsaker er utgifter til vegvedlikehald og auka straumpris. I tillegg kjem underdekning på sjølvkost som er dekkja inn med fondsbruk.

Utgifter knytt til flaumen er ført på eige ansvar:

TAL I 1000	R-17	R-18	B-18	AVVIK B18-R18
Netto driftsutgift	2.836	0	1	1
Brutto investeringsutgift	8.534	0	0	0

Etter at det er kravd refusjon frå GE og Telenor på delar av flomarbeida, kjem den reelle kostnaden i 2018 ut i null.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
7,7 %	10,4 %	9,2 %

Sjuefråværet blant reinhaldsoperatørene er fortsatt høgt, og dette skuldast ein del langtidssjukmeldte grunna slitastjeskader.

Areal og næring (AN)

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Strategirapporten «Vinstra 2046» vart endelig vedtatt av kommunestyret på møte den 11. desember 2018. Med vedtatt kartfesting av sentrumsgrenser i 2017, gjekk prosjektet vidare med ei visjonsteikning for sentrum inklusive tiltak. Dette skal danne grunnlaget for vidare arbeid med fremtidige tiltak på kort og lang sikt.
- › Vinstra med ny E6 går inn i sitt andre år. Det har vore noko interesse for nyetablering i samband med E6 også dette året. Biltema er den største nye etableringa i denne samanheng med byggstart i 2018 og planlagt åpning i 2019.
- › Arealdelen i Kommuneplanen 2018–2029 vart vedtatt i kommunestyret etter eit større arbeid. Det var ingen større konflikter med andre myndigheiter som førte til innsigelsar.
- › Landbruket har også vore i fokus. 2018 var eit spesielt år for landbruket med dårlege avlingar. Det har vore jobba mot og med næringa for å minimalisere skadene og sørge for nok fôr i vinter.
- › I konflikta mellom beitenæring og rovdyr har landbrukskontoret vore svært aktiv.

OPPGÅVER OG TENESTER

Virksomhetsområdet Areal og Næring består av tenester innan byggesak, miljø, reguleringsplanar, kartteneste, næring og landbruk.

Areal og Næring har fokus på å yte service til dei som kontaktar oss. Fokus er også på å levere korrekte saker til politisk eller delegert behandling og for vidare oppfølging.

Vi skal være på tilbydersida med riktig forvaltning. Med mange innspill og meiningar ser vi det som viktig med god begrunning i lovverk samt i politisk og administrativ forankring. Alt skal gjerast innafør den myndigheit og dei rammer vi er tildelt.

PLANARBEID

Arealdelen til Kommuneplanen vart vedtatt i juni 2018. Kommuneplanen er viktig på både kort og lang sikt då den er overordna utvikling i kommunen.

VINSTRAS 2046

Prosjektet har lagt fram sin strategirapport som ein heilheitleg plan for bolig, areal- og transportforhold i Vinstra by sett i eit 30-års perspektiv. Prosjektet er i samarbeid med fylkeskommune, vegvesen, fylkesmann og næringsforening. Med strategirapporten kom prosjektet til ende av første fase.

LANDBRUK

Landbruksnæringa er ei viktig næring i Nord-Fron. Sommaren 2018 var prega av varme og lite nedbør, noko som resulterte i betydelig avlingssvikt for mange gardbrukarar. Kommunen behandla 145 søknader om avlingsskadeerstatning. Den tørre sommeren medførte stor skogbrannfare, som igjen førte til at aktiviteten i skogbruket vart noko redusert. Satsninga på lokalmatproduksjon har blitt vidareført i 2018.

HYTTEPOLITIKK

Hytteeigarar og brukarar er viktig for kommunen. Det er jamn pågang av byggesaker.

NÆRINGSUTVIKLING

Kommunen har aktivt fulgt opp nyetableringar etter åpning av ny E6. Flaumsikring og anna vegutbygging har også gitt næringslivet andre moglegheiter.

Utbygging av fiber til hus, hytter og bedrifter er viktig for alle. Virksomhetsområdet har levert prosjektleiar for fiberutbygging både til regionrådet og til fylkeskommunen.

Det er også jobba vidare med fleire nyetableringar, då spesielt for produksjonsbedrifter både på Kvam og på Vinstra.

BÆREKRAFT

Nord-Fron kommune har signert avtale med Visit Lillehammer for å jobbe mot eit meir bærekraftig samfunn. Kommunen har også starta arbeidet med eigne miljø- og klimatiltak.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Byggesaksbehandling: Svare på søknader og spørsmål innan lovpålagte fristar. Standardsøknader skal det svarast på innan to veker

Antall byggesaker i 2018 hadde ein liten nedgang i høve til 2017. Tala viser likevel ein stabil situasjon i høve til antall nye hytter og bolighus. Saksbehandlingstida har auka, noko som i hovudsak skuldast reduksjon i tid til byggesak gjennom endra intern arbeidsfordeling for innsparing. Dette ga ei forventa oppgang i saks-behandlingstid, og saksbehandlingsfristen er oversittet i 17 saker. Snittet gir likevel ei saksbehandlingstid innanfor dei gitte fristane.

Reguleringsplanar: Oppdatere og følgje vedteken framdriftsplan for plansaker. Melde frå fortløpande om endringar ut frå nødvendig fleksibilitet og prioritering

Som forventa og innanfor mål. Arbeidet med kommuneplanen har krevd mykje ressursar, og har også bidratt til talet på nye reguleringsplanar er lågare i 2018 enn dei foregående åra. Det har vore få konflikter med regionale myndigheiter, og vi ser også ein markant nedgang i talet på dispensasjonssaker i høve til tidligare år. Dette kan truleg forklarast med at vi har ein ny arealdel til kommuneplanen.

Personal, sjukefråvær: Involvere tilsette i prosessar for fokus på effektivitet, trivsel og faglege utfordringar

Sjukefråværet er gledelig lågt for virksomheits-området. AN har engasjerte medarbeidarar. Utfordringa ligg i å oppretthalde nivået.

Økonomi: Regnskap/budsjett: Jobbe innafør budsjett

God kontroll og oversikt. Budsjettpost til næringsretta tiltaksarbeid utan fastsatte oppgåver blir nytta som tilskot til mindre uforutsette aktivitetar.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	10.198	11.720	11.238	481

Positivt avvik skuldast vakanse i samband med permisjon.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
9,4 %	2,3%	0,6%

Visionstegning av Vinstra sentrum.

Barhaug skole med velfortjent lunsj etter Joggedagen.

Kvam skole på lavotur til Kvamsfjellet.

Skole

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Ein rektor og fem lærarar tek vidareutdanning på 30 studiepoeng eller meir.
- › Tilstandsrapport for oppvekst (skole og barnehage) vart teke til orientering i kommunestyret i oktober 2018.
- › Alle skolane og barnehagane i Nord-Fron vart med i prosjektet «Inkluderande barnehage- og skulemiljø» gjennom Utdanningsdirektoratet.
- › Skåbu oppvekst har hatt besøk av elevar frå London, og ungdomstrinnet i Skåbu har vore i London på skolebesøk.
- › Kommunestyret vedtok i desember 2018 å leggje ned ungdomssteg ved Skåbu oppvekst frå 1. august 2019.

TENESTER OG OPPGÅVER

Tre barneskolar, ein ungdomsskole og eit oppvekstsenter.

RESSURSTILDELING SKOLE

Modell for utrekning og tildeling av timar fastsett skolen sine samla ressursar ut frå elevtal i tillegg til ein fast tildeling for kvart skoleslag.

SKOLEFRITIDSORDNING, SFO

Alle barneskolane hadde tilbod om SFO for elevane på 1.–4.årssteg. 1. og 2. klassingane hadde tilbod om heildags-SFO på onsdagar.

Dette tilbodet blir gjeve av ein skole for alle elevane i kommunen.

Det var tilbod om sommar SFO i fire veker sommaren 2018.

Vinstra ungdomsskole

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Vinstra ungdomsskole(VUS) har på Elevundersøkinga 2018 synt frå moderat til vesentleg forbetring på alle resultat. Det er ei forbetring på m.a. trivsel, meistring og læringskultur på skolens egne resultat.
- › Mobbetala på skolen gjekk ned frå 20,9 til 11,9 frå 2017 til 2018. Endå er dette alt for høgt, men vi har fokus på, og arbeider aktivt for å betre skolemiljøet.
- › VUS var ein av fleire aktørar i Nord-Fron som fekk haustens vonde hending tett på.

OPPGÅVER OG TENESTER

- › Verksemdsområde VUS består av 8.-10.trinn i grunnskulen for dei absolutt fleste ungdommane i Nord-Fron
- › VUS sin visjon er «Ein god stad å vere. Ein god stad å lære.». Alt vi gjer er for å oppretthalde eller forbetre elevane sin trivsel og læring. Hovedfokuset i 2018 har vore:
  - › Skolemiljø – klassemiljø, MOT-arbeid, relasjonell kompetanse
  - › Variert undervisning og vurdering
  - › Oppretthalde og utvikle vår digitale kompetanse.
  - › VUS ønskjer ei positiv utvikling av elevane si kompetanse slik at det og slår ut på dei nasjonale kartleggingsprøvene. Vi fokuserer mellom anna på lesing som grunnleggjande ferdigheit; alle faglærarar er «lese»-lærarar i sitt fag. Årets 9. klassekull syner ei markant forbetring i både lesing og skriving frå sine egne 8. trinnresultat.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Redusere antal elevar som blir mobba av medelevar eller vaksne 2–3 gonger i månaden eller meir
2017: 20,9 % 2018: 11,9 %
Betre utviklinga av egne resultat på nasjonale prøver i rekning og lesing frå 8. til 9. klasse (for årets 9. trinn), og score høgare enn landsgjennomsnittet
Lesing på trinn 4–5: 28,8 % til 57,4 % av elevane (Nasj.: 31,2 til 46.1) Rekning på trinn 4–5: 38,7% til 66,1 % av elevane (Nasj.: 32,2 til 48)

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	22.037	23.734	23.434	299

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
3,7 %	2,8 %	8,5 %

VUS har sidan seinhausten 2017 hatt fleire langtidssjukemeldingar. Hovudårsakene til sjukmeldingane har vore slitasjeskader.

Sødorp skole

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Våren 2018 avslutta Sødorp skole tilbodet om frivillig tysk for elevane i 7. klasse. Alle elevane, nokre foreldre og to lærarar pluss rektor, reiste til Berlin for å takke Hundsruck Grundschule for det gode samarbeidet gjennom mange år. Foreldra og elevane hadde jobba inn midler til å dekke alle utgifter knytt til elevane si reise og opphald.
- › Hausten 2018 fekk FAU og skolen på plass dei to gapahukane som VVS har bygd. Gapahukane ligg innanfor skolen sitt uteområde og vil også bli brukt av Toksebakken barnehage ein fast dag i veka.

OPPGÅVER OG TENESTER

Sødorp skole er ein fulldelt barneskole med i alt 158 elevar fordelt på 1.–7. klasse. Skolen har eigen avdeling for 1. klasse – kalla Kjernehuset. Det er også basen for SFO. SFO har tilbod til elevane om morgonen frå kl. 07.00 og om ettermiddagen etter skoletid fram til 16.30.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Trygt miljø
Resultat på Elevundersøking 7. kl: 3,9 på trivsel.
Godt læringsutbytte for elevane
Resultatet på Nasjonal prøve i 5. klasse kunne vore betre.
God overgang til u-trinnet
Elevane på 8. trinn trivst på VUS.
Aktivitetsplikt § 9a
Det er utarbeidd eit skjema for varsling knytt til om ein elev ikkje har det trygt på skolen. Skjema om varsling fører til ein aktivitetsplikt for skolen og skolen utarbeider tiltak i kvar enkelt sak.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	14.354	14.859	15.204	-345

Avviket skuldast ekstra bemanning rundt elev med utforande atferd våren 2018. I tillegg hadde Sødorp skole ekstra store utgifter til vikarordning ved RIKT kursing, samt at fleire av medarbeidarane har hatt sjukefråvær.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
3,3 %	3,0 %	4,7 %

Sjukefråværet er knytt til langtidssjukemeldingar.

Kvam skole

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Vi har «bodd oss til» i nye kontor og nytt møterom.
- › Elevtalet har gått opp frå 2017.

OPPGÅVER OG TENESTER

Kvam skole: Grunnskole 1.–7. klasse, leksehjelp og skolefritidsordning.

Skoleåra 2017/18 og 2018/19 er det digitaliseringsatsinga som har hatt fokus både i klasseromma og samband med kompetanseheving for lærarane.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Elevundersøkinga
Resultata er generelt gode, nokre område går litt fram, andre litt tilbake. Spesielt gledeleg i år er at skolen skårer svært bra på spørsmål om mobbing/plaging.
§9a – trygt skolemiljø
Skolen har hatt fleire saker. Vi jobbar saman med foreldre for å sette i verk tiltak som er gode for den einskilde elev.
Digitalisering
Alle brukar iPad i ulike fag og vi har gjort erfaringar og delt erfaringar i høve til kva som fungerer og kva som ikkje er så lurt.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	9 690	10.129	10.013	115

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
0,5 %	1,3 %	5,6 %

Vi har ei langtidssjukemelding som er årsak til auka. På eit lite virksomheitsområde gir det store utslag i prosent.

Barhaug skole

VISJON: Trivsel og læring for alle

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Totalrenovering av personalrom med svært tilfredsstillande resultat. Gjer arbeidsplassen trivelegare for tilsette.
- › Auke i elevtal i løpet av 2018 p.g.a. tilflytting.
- › Tragisk hending i nærmiljøet der tilsett vart hardt råka gav oss alle store utfordringar.

OPPGÅVER OG TENESTER

- › Visjonen vår – trivsel og læring for alle – forpliktar.
- › Vi skal drive ein god skole og ha ei god skolefritidsordning der alle finn seg godt til rette slik at dei kan utvikle seg positivt.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Mobbefritt og god trivsel blant elevane
Kontinuerleg jobbing med skolemiljøet og aktiv oppfølging i samsvar med §9A i Opplæringslova gjer at vi har bra kontroll på dette.
God trivsel blant tilsette
Medarbeidersamtaler syner bra resultat, men vi ser at ein må jobbe kontinuerleg med arbeidsmiljøet.
God motivasjon for læring
Vi har noe å gå på her. Fokuserer nå på meir varierte og praktiske arbeidsformer for å auke motivasjonen.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	13.258	14.000	13.834	166

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
3,9 %	4,4 %	7,3 %

Vi hadde sett eit mål på 5%. Det greidde vi ikkje. Langtidssjukemelding(ar) dreg opp prosenten.

Skåbu oppvekst

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › I 2018 gjennomførte Skåbu oppvekst – i samarbeid med Skåbu Fjellhotell – to veker med besøk frå England
- › Vi fekk støtte frå Erasmus+ til internasjonaliseringsprosjektet i ungdomsskolen, med totalt 573.420 kroner over to år.

OPPGÅVER OG TENESTER

Skåbu oppvekst omfattar barnehage, SFO og barne- og ungdomsskule.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Innføring av iPad 1:1
Første året vart evaluert juni, med gode attendemeldingar.
Utvide besøksvekene
Vi hadde besøk frå dei engelske skolane Thomas Tallis, London, og Christ the King, Isle of Wight.
Etablere kontakt med skolar i Danmark, for internasjonalt samarbeid med tre land
Under arbeid.
Implementere rammeplanen
Ny rammeplan vart med i redigert årsplan for 2018–2020.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	8.706	9.878	9.151	726

Mindreforbruk på 7,76 % skuldast mest omorganisering av mellomtrinn og ungdomstrinn frå 2016, auka inntekter frå prosjektmidlar, refusjon av sjukeløn og noko mindreforbruk på barnehage, SFO og skoleskyss.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
4,7 %	9,5 %	8,9 %

Med få tilsette gjer nokre få langtidssjukefråvær store utslag i prosent. Vi følgjer rutine for sjukefråværsoppfølging for om mogleg få folk raskare attende på jobb.

Fellesområde barnehage; TOKSEBAKKEN, RUSTE OG KVAM BARNEHAGE

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Auka pedagognorm gjeldande frå 1. august 2018.
- › Oppstart med å planleggje kompetanseutvikling innan *Inkluderende barnehage- og skolemiljø*. Vi er med i pulje 3 i regi av Utdanningsdirektoratet.
- › Regional kompetanseutvikling i 3K der vi har starta opp eit langsiktig samarbeid med Høgskolen i Innlandet, der leining er hovedtema.
- › Det er utarbeidd *Plan- og styringsdokument* for skole og barnehage.
- › Svømmemidlar frå Fylkesmannen til dei barna som er født i 2013, for å gjennomføre tiltak for å gje barn i barnehage tilstrekkeleg svømmeopplæring slik at barna blir trygge i vatn.

OPPGÅVER OG TENESTER

- › Fellesområde barnehage tilbyr barnehageplassar for barn frå 0–6 år i Vinstra-området og Kvam.
- › Utvida rett til barnehageplass.
- › Det er innført to hovudopptak med oppstart i august og januar.
- › Prosjektarbeid som arbeidsmåte med fokus på prosessen, styrke arbeidet med planlegging og vurdering.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Barnehagane i Nord-Fron skal ha eit psykososialt miljø slik at barna opplev trivsel gjennom vennskap og tilhørighet

Barnehagane har arbeidd mykje med relasjonar, og attendemeldingskultur. Det er viktig å ha god attendemeldingskultur for å få gode relasjonar.

Alle barn skal oppleve glede og kjenne på mestring gjennom variert lek i et fellesskap med andre

Dei vaksne er tett på barna i lek både ute og inne, og er opptekne av det barna er interesserte i. Barnehagane har hatt fokus på leikemiljø, der dei ser på kva lek dei legg til rette for og vidareutviklar leikemiljøet til barna.

Barnehagane i Nord-Fron skal ha kompetent personale som bruker dokumentasjon og refleksjon som viktige reiskap

Vi har i samarbeid med Mona Nicolaysen arbeidd med systematisk arbeid for vurdering. Dette for å ha fokus på korleis vi dreg prosjektarbeid framover (prosessen) og ikkje fokus på tema.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	21.140	21.675	22.107	-432

Meirforbruk skuldast 2 inntak ved nyttår (2. hovudopptak), og vikarbruk på grunn av korttidsfråvær.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
11,1 %	13,7 %	19,1 %

Sjukefråværet skuldast mest langtidsfråvær, men også noko korttidsfråvær. Det blir kontinuerleg arbeidd med å redusere fråværet. Det er også sjukefråvær på grunn av forhold som barnehagene ikkje har påverknad på.

Skåbu oppvekst utforskar ulike økosystem i naturen.

Roger Slåstuen mottok kommunal kulturpris for 2018.

Kultur

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Kulturprisen vart tildelt Roger Slåstuen.
- › Det er stor aktivitet på biblioteket der det i tillegg til vanleg drift er gjennomført 44 ulike arrangement med stor breidde og variasjon – 2.353 personar har besøkt desse arrangementa gjennom året (ei auke 32 prosent frå 2017).
- › Den årlege MOT-undersøkinga syner at Nord-Fron ligg over landsgjennomsnittet på alle punkt i spørsmål knytt til effekten og opplevinga av MOT.
- › Fron kulturskole arbeider kontinuerleg med implementering av rammeplan for kulturskolen «Mangfold og fordypning».
- › Politisk beslutning om interkommunal flyktningeteneste frå 1. januar 2019.

OPPGÅVER OG TENESTER

Området kultur omfattar drift av bibliotek, kino, kulturbygg- og anlegg, samt musikk- og ungdomsarbeid (kommunalt/ interkommunalt og regionalt), busetting av flyktningar, vaksenopplæring for flyktningar og frivilligarbeid.

Området har eit godt samarbeid med det frivillige lag og organisasjonsliv og forvaltar ymse tilskotsordningar til desse.

ARRANGEMENT I REGI AV KULTUROMRÅDET I 2018:

- › I tråd med nasjonale føringar om at biblioteket skal vera ein kulturarena og møteplass, har biblioteket i tillegg til utlån av bøker avvikla 44 arrangement. Dette er boklanseringar, konsertar, teater/dokketeater for barn, forfattarbesøk og foredrag. Det har vore arrangement både på dag- og kveldstid. I tillegg har det vore fire utstillingar, to for

vaksne og to for barn. Gjennom god variasjon i tema for arrangement ønskjer ein å appellere til flest mogleg. Totalt har 2.353 (ei auke på 32 % frå 2017) vore innom på biblioteket sine arrangement.

- › Fron kulturskole sitt tilbod er retta mot barn og unge frå seks til 19 år. Tilbodet har som oppgåve å utvikle kunstfagleg kompetanse og uttrykksevne. Som del av dette øver elevene seg i å formidle kunst- og kulturuttrykk for publikum. Kulturskolen hadde stor utadretta aktivitet i 2018, med 28 eksterne elevoppdrag og 12 eigne framsyningar/konsertar/utstillingar.
- › Ung i midtdalen (UiM) har vore med og arrangert UKM Midtdalen, Statement Midtdalen og Kåja Camp. UiM, Vinstra ungdomsklubb og Ringebu ungdomshus har vore vertskap for frivillige ungdomsarbeidarar frå Tyskland, Frankrike og Italia. I tillegg har UiM koordinert ei ungdomsutveksling i Midt-Gudbrandsdalen. Her deltok ungdom frå Portugal, Italia og Norge.
- › Vinstra kino har i 2018 hatt 127 framsyningar med eit besøkstal på 7.410.
- › Vinstra ungdomsklubb har i tillegg til vanlege klubbkveldar arrangert Nattklubb, Halloween og juniorklubbkveldar. På Halloween hadde klubben besøksrekord med 135 ungdommar.
- › Ungdomsfestivalen Kåja Camp vart arrangert for niande gong i juni, som eit samarbeidsprosjekt mellom Vinstra ungdomsklubb, Nord-Fron ungdomsråd og Ung i Midtdalen. Det var 128 deltakarar frå heile Gudbrandsdalen
- › I tillegg til ordinær drift arrangerer Kvamstunet forskjellige bussturar med middag og kulturelle opplevingar.
- › Den kulturelle spaserstokken legg til rette for ymse kulturelle opplevingar, mellom anna tur til Lillehammer for å sjå «Bør Børson jr.».
- › I tillegg til å leggje til rette for frivillig innsats i kommunen arrangerer Frivilligsentralen forskjellige aktivitetar på Gammelbanken, slik som bridge, steinsliping, strikkekafe, og Torsdagsgruppa.
- › Kulturkvelden 2018 vart i år arrangert i januar 2019. Kvelden hadde eit variert program i tillegg til utdeling av kulturprisen. Same dagen vart det også arrangert Kultursamling for alle grunnskoleelevane i kommunen. Ein produksjon av og for elevane, med proff scene-, lyd- og lysrigg.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Vinstra kino skal gje eit breitt tilbod av kvalitativt godt film. Vinstra kino skal ha eit gjennomsnittsbesøk på min. 65 besøkande per film. Raskast mogleg visning av filmar etter Noregspremiere

Gjennom månadlege programmeringsmøter har Vinstra kino sett opp filmar med stor sjangerbreidde ut ifrå aktuelle og tilgjengelege filmar. Dei aller fleste filmar vart synt premiere-helga, men ein ser også at ein med fordel kan setje opp nye filmar noko seinare for å nyte godt av nasjonal presse rundt filmar med mykje omtale.

Snittet er noko lågare (58) enn målalet – dette heng saman med eit høgare antal framsyningar enn tidlegare. Når ein allikevel kan syne til positivt resultat er lågare snitt mindre relevant.

Vinstra ungdomsklubb skal vera eit ope og inkluderande tilbod til ungdom mellom 13 og 19 år, med eit snittbesøk på min. 35 per kveld, og med aktivitetar basert på ungdommen sine ønskje

Klubben har vore ope for all ungdom. Sjølv om snittet er langt over målalet (75 ungdommar i snitt per kveld) er vi kjende med at ungdom som ikkje har ein etablert omgangskrets ikkje nyttar seg av klubbtilbodet i like stor grad.

Nord-Fron kommune skal busette flyktningar etter administrative og politiske vedtak. I 2018 hadde vi eit politisk vedtak på busetting av 10 flyktningar

Det er totalt busett 16 personer i 2018 (inkl. familieegjenforening).

Styrke busette flyktningar sine moglegheiter for deltaking i arbeids-, skole- og samfunnsliv, og styrke deira økonomiske og sosiale tryggleik

Alle flyktningane deltek i introduksjonsprogrammet i ei periode over 2–3 år. Mange har hatt språk-/arbeidspraksis. Men det er behov for fleire plassar.

Legge til rette for at busette flyktningar kan delta på eksisterande aktivitetar som er i kommunen

Samarbeid med Peer Gynt og Byfest om dugnadshjelp. Mange, spesielt barn, er med på diverse organiserte aktivitetar.

Nord-Fron Frivilligsentral skal oppretthalde og utvikle eksisterande tiltak.

Frivilligsentralen har utvikla nye tiltak i samråd dei frivillige og med samarbeidspartnarar innan helse og omsorg. I samarbeid med flyktningekontoret er det starta eit integreringstiltak kalla «Fronskompis».

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK R18-R17
NETTO UTGIFT	19.630	20.589	21.856	1.267

Driftsrekneskapan viser eit mindreforbruk i høve til budsjett på 1.267.000 kroner. Mindreforbruket heng saman med bibliotekdrift, tilskotsordningar, leigeinntekter og refusjon lønn. Saldo på flyktningfondet per 31. desember 2018 er 8.379.000 kroner.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
2,3 %	3,0 %	4,9 %

Sjuefråværet er høgare enn tidlegare, og skuldast i det vesentlege langtidssjukemeldingar.

Forebyggande helsetenester

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Politisk beslutning om interkommunal ordning for barneverntjenesta frå og med 1. januar 2019, der barnevernet blir en del av interkommunal teneste saman med Sør-Fron og Ringebru barnevern. Namnet på ny teneste vart Midt-Gudbrandsdal barneverntjeneste med lokale i Ringebru kommune som blir vertskommune.
- › Politisk beslutning om interkommunal ordning for NAV Nord-Fron frå og med 1. januar 2019, der NAV Nord Fron blir ein del av interkommunal ordning med Sør-Fron og Ringebru. Namnet på ny teneste blir NAV Midt-Gudbrandsdal. Tenesta vil ha lokale i Nord-Fron kommune som blir vertskommune.
- › Nord-Fron kommune og Vinstra vidaregåande har fått prosjektmidlar gjennom program for folkehelsearbeid Oppland fylkeskommune.
- › Ny satsing innan helsestasjonstenesta, med tettare oppfølging på to års kontrollar , «På god vei» og fire årskontrollar, «Trygg og klar», i samarbeid med m.a. fysioterapitenesta og barnehagar.
- › Grunna auka etterspørsel etter hjelpemidlar har tenesteområdet for ei midlertidig periode måtte omprioritere midlar.
- › Stort fokus på og system innafor tenesteområdet generelt og spesielt inna tenesta rus og psykisk helse.
- › Frisklivssentral er eit veletablert tilbud med fokus på auka livskvalitet og meistring av kroniske plager. Tilbudet er stadig under utvikling og samarbeider med Sør-Fron og Ringebru om ulike kurs. Auka etterspørsel.
- › Samhandlingsreformen – endringar i oppgåver kombinert med sjukehusa sin aktivitetsstyrte praksis – tidlegare utskrivning – meir alvorlege og kompliserte tilstandar – høgare krav til kompetanse.

OPPGÅVER OG TENESTER

Området består i 2018 av helsestasjon og skolehelsetenesta, psykologteneste, legekantor og legetenesta, rus og psykisk helse, ergo- og fysioterapiteneste, NAV tenesta og konsulent for funksjonshemma.

› Interkommunale ordningar

Virksomheitsområdet har deltatt i arbeidsgrupper for etablering av nye interkommunale ordningar innan barnevern og NAV kontor, begge frå 2019.

› Nytt helsehus

Politisk vedtak om nytt helsehus for helsestasjon- og skolehelsetenesta og rus og psykisk helse ved Campus Vinstra.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Målplan for tenester

Rus og psykisk helse, ergo- og fysioterapi og konsulent for funksjonshemma har utarbeidd eigne målplanar med resultatmål for året.

Kompetanseplan

Rus og psykisk helse og ergo- og fysioterapitenesta har utarbeidd skisse for kompetansebehov.

Veiledningsopplegg med KS konsulent

Som oppfølging av tilsyn har rus og psykisk helse gjennomført eit veiledningsopplegg med KS konsulent, med tre av fem samlingar.

Brukarundersøking

Rus og psykisk helse og ergo- og fysioterapitenesta har gjennomført brukarundersøking. Resultat over landsgjennomsnittet i høve til tilfredsheit.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	44 150	45 150	45 348	-329

Meirforbruk skuldast høge sosialhjelpsutbetalinger og omsorgsstønader.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
5,5 %	5,3 %	3,6 %

Virksomheitsområdet består av fleire tenester og har alltid hatt sjukefråvær innafor akseptabel ramme. Sjukemeldingar blir som regel benytta etter samråd med lege og arbeidsgjevar.

Heimetenester

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Avdeling Korttid / rehab. og heimesjukepleia utfører stadig fleire oppgåver / behandlingar som før berre vart gjort på sjukehus. Dette krev auka kompetanse og nok sjukepleiarar.
- › Personalet har tatt mange e-kurs for å høyne kompetansen på fleire områder.
- › Avdeling Korttid / rehab. har gitt fleire korttidsdøgn og avlastingsdøgn i 2018 enn tidlegare år.
- › Det er levert fleire middagsporsjonar til heimebuande i 2018 (5 940 porsjonar) enn tidlegare år.

OPPGÅVER OG TENESTER

- › Område heimetenester gir praktisk bistand (heimehjelp), heimesjukepleie, hjelp med å tilrettelegge og kjøre ut hjelpemiddel og tryggingssalarmer. Avdelinga gir korttidsopphald i institusjon. Korttidsopphald kan vera behandling etter sjukehusopphald, skade, behov for rehabilitering eller avlastingsopphald for pårørende. Det blir gitt legetjenester til pasientar som er på korttidsopphald.
- › Avdeling Korttid / rehab. og Heimesjukepleia har tatt imot alle utskrivingsklare pasientar frå sjukehuset i 2018.
- › Det er stor auke i antall pasientar som treng tryggingssalarm og hjelpemiddel i heimen. Til tider har det blitt ventetid på å få montert hjelpemiddel. Dette er ein konsekvens av at det er fokus på at flest mogleg skal bu heime lengst mogleg.
- › Det har vore ustabil legedekning i avdeling Korttid / rehab. Fleire legar har slutta og det har vore brukt ulike vikarar.
- › Det har vore brukarundersøkingar i avdeling Heimesjukepleie og avdeling Korttid / rehabilitering. Det vart gitt gode tilbakemeldingar på arbeidet som blir gjort, men også tilbakemeldingar på det som avdelingane kan forbetre.
- › Det er orientert om brukarundersøkingane i heimetenesta i HOK 23. januar 2019.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Gi meir informasjon om kreftsjukepleiarane sitt tilbod

Det er lagt ut informasjon på legekontor og det har vore sak i Dølen. Etterspørselen har auka og ein ser nå at frikjøp av kreftsjukepleiarane gir ringvirkningar på dagleg drift i heimesjukepleia.

Medarbeidersamtale med alle tilsette

Tilsette i heimesjukepleia har ikkje hatt medarbeidersamtaler i 2018.

Organisering av drifta innafor budsjetttramme

Mål nådd.

Oppretthalde fagkompetanse i alle avdelingar

Heimetenesta har tilsette med rett fagkompetanse i alle stillingar.

Alle ferdigutskrevne pasientar frå sjukehuset er tatt imot på utskrivingsdato

Mål nådd.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	32.132	35.764	34.935	828

Mindreforbruk skuldast:

- › Tilsynslege Innsparing ca. 100 000 kroner på lønn pga. legar som har slutta / vakansar.
  - › Heimehjelp innsparing sjukevikar ca. 250 000 kroner. Det har ikkje vore sett inn vikar ved alt fravær.
  - › Innsparing på fastlønn heimehjelp ca. 400 000 kroner pga. vakansar / ikkje sett inn vikar.
  - › Heimesjukepleia har eit overforbruk på ca. 560 000 kroner.
- Totalt har avdeling Heimetenester eit mindreforbruk på 823 344 kroner.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
6,4 %	9,8 %	9,1 %

Det er ikkje auke i sjukefråværet totalt fra 2017 til 2018. Målet for 2018 var eit sjukefråvær på 8,1 % Målet er derfor ikkje nådd. Sjukefråværet har auka siste åra. Størst reduksjon i sjukefråværet hadde avdeling heimehjelp frå 14,7 % i 2017 til 6,7 % i 2018. Heimesjukepleia hadde auke i fråværet frå 3,9 % i 2017 til 11 % i 2018. Avdeling Korttid / rehab. hadde ein reduksjon i fråværet frå 13,3 % i 2017 til 8,4 % i 2018

Institusjonsomsorg

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › Ny kantine åpna i april 2018.
- › Institusjon har arrangert Grillfest, Countryfest, høstfest med Sundheims Venner, julebord og juletreffest for pasientar og bebuarar i omsorgsbolig.
- › Det har vært arrangert fleire konsertar i nye kantina.
- › Aktivitet og meistring arrangerer Bingo i Omsorgsboligar tilknytta Sundheim.
- › Rullatorfestival gjennomført i juni i tett samarbeid med frivillige og VVS som er «Livsgledeskole».
- › Vinstra Ungdomsskole besøkjer Langtidsavdelinga og Skjermet avdeling kvar veke i samband med valgfaget «Innsats for andre».
- › Institusjon har hatt glede av å ha god hjelp av Sundheimsgjengen gjennom heile året.
- › To tilsette har tatt fagbrev som Helsefagarbeidar.
- › Avd Øst og Vest er slått saman til ei Langtidsavdeling.
- › Eininga Forebyggjande helsearbeid for eldre er endra til Aktivitet og meistring.

OPPGÅVER OG TENESTER

Institusjon består av langtidsavdeling, skjerma avdeling, institusjonskjøkken, kantine på kommunehuset, institusjonslege og dagtilbud. Antall sengeplassar totalt er 54, der avd. Øst, avd. Vest og Sundtunet har 18 senger kvar.

MATOMBRINGING

I 2018 vart det kjørt ut ca 10.800 middager frå Sundheim, både til TFF og til heimebuande i kommunen. Det er ei auke på ca 300 i 2018.

OMORGANISERING

Omorganisering har prega Institusjon i 2018. Avd Øst og Vest er slått saman til ei Langtidsavdeling. Ny turnus er utarbeidd og består av både vanleg turnus og turnus med langvakter. Avdelinga har redusert frå to til ein avdelingsleiar og mange tilsette har fått høgare stilling.

AKTIVITETAR

Forebyggjande helsetenester har endra namn til Aktivitet og meistring. I tillegg til vanleg dagtilbud, har avdelinga også dagtilbud for heimebuande personar med demens. Det har også vore stort fokus på ulike aktivitetar både for pasientane i Institusjon og heimebuande.

TURNUSARBEID

Det har pågått eit oppryddingsarbeid med ny turnus på Skjerma avdeling. Avdelinga har tidlegere hatt mange små stillingar og fleire ledige helgestillingar. Mange tilsette har fått auka opp stillingane sine. Turnusen er ein kombinasjon av vanlege vakter og nokre få tilsette som jobbar i langturnus.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Organisering av Institusjon for å sikre riktig og best moglege kompetanse til einkvar tid

Meir ryddig organisering. Laga nye turnusar både på Langtidsavdeling og Sundtunet, som sikrar rett bemanning og kompetanse til einkvar tid.

Fokus på sjukefråvær

Tett samarbeid med VUS der elever har vore inne og jobba i sommar- og juleferien. Sundheimsgjengen. Det har til tider vore utfordrande å få tak i nok vikarar.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	46.429	46.484	49.196	- 2.712

Meirforbruket skuldast i hovudsak at det ikkje har vore budsjettert med midlar til Forsterka avdeling og ressurskrevjande brukarar. Samla sett har Institusjon hatt eit høgt sjukefråvær i 2018. Kjøkkenet har hatt uforutsette vedlikehaldsutgifter. I tillegg har det over fleire år vore auke i matombringning utan at det er gjort endringar i budsjett.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
9,6 %	11,7 %	17 %

Sjukefråværet har vore høgt i 2018. I hovudsak skuldast dette langtidssjukemeldingar.

Tenester for funksjonshemma (TFF)

VIKTIGE SAKER OG HENDINGAR

- › I 2018 vart NOA og Jobbservice ein arbeidsplass, og det vart tilsett avdelingsleiar for aktivitet- og arbeidssenteret.
- › Det vart etablert ei service-gruppe på Sundheim bestående av fem tilsette og ein arbeidsveileder. Dette vart stor suksess.
- › Budsjett 2019 vart det løyvd kommunal andel til fem varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) på GIAX attføring, som skal vidareføre service-gruppa på Sundheim.
- › Det har blitt bygd innandørs arbeidsplassar for produksjon av ved.
- › TFF har vokst i volum både når det gjeld antall brukarar og tilsette.
- › I TFF har det blitt innført avdelingsleiarnivå. Det er ei gladmelding som sikrar brukarane riktige tenester, tilsette gode arbeidsforhold og som gir god styring i tenesta.

OPPGÅVER OG TENSTER

- › Tenester for funksjonshemma (TFF) gir Heimetenester / miljøarbeidertenester til personar i alle aldre som har varig nedsatt funksjonsevne, heilheitleg tiltak i heim og skole for to barn, barnebustad og avlastningsbustad. Det er aktivitets- og arbeidstilbud til 26 vaksne.
- › Det vart etablert tenester i prosjekt Barnebustad.
- › Det vart etablert tiltak heim-skole.
- › Auke i antall brukarar i Heimetenesta/miljøarbeidertenesta.

MÅL OG MÅLOPPNÅING 2018

Det skal vere eit dagtilbod til alle som har tenester frå TFF. Tenesta skal jobbe målretta for å skaffe sysselsetting til unge menneske med nedsett funksjonsevne

Lokala på NOA og Jobbservice gir gode moglegheiter for utvikling og tilrettelegging av arbeidsoppgåver. Det lykkast å sette fokus på viktigeita av VTA-plasser.

Innføre avdelingsleiarnivå

Målet er oppnådd ved at det i dag er avdelingsleiar på NOA/ Jobbservice, og det er 2 avdelingsleiarar for heimetenester og tiltak heim-skole.

Auke kompetanse

Ein avdelingsleiar er i utdanningsløp i ledelse. Ein tilsett tek vidareutdanning innan psykisk helse, og ein innan sexologi og funksjonshemming. Det foreligg plan for vidareutdanning for fleire tilsette.

ØKONOMISK RESULTAT

TAL I 1000	R-17	B-18	R-18	AVVIK B18-R18
NETTO UTGIFT	29.429	41.659	42.146	-487

Årsaka til meirforbruk i år er nye tiltak og tenester som er lagt til TFF i løpet av 2018.

SJUKEFRÅVÆR

2016	2017	2018
6,2 %	9,8 %	7,3 %

Ein nedgang frå 2017 til 2018.

Nær arbeidsleiing og god dialog mellom avdelingsleiarar og tilsette styrker nærværet. Det same gjer tilrettelegging og bruk av gradert friskmelding ved helseplager/sjukdom.

VEDLEGG: Statistikk og oversikter frå stab og VO

STAB – KOMMUNEHUSET OG SUNDHEIM

Samla sjukefråvær i Nord-Fron kommune

	2014	2015	2016	2017	2018
SAMLA	7,6 %	6,4 %	6,1 %	7,8 %	9,5%
Kvinner	8,5 %	6,9%	6,7 %	8,9 %	10,7%
Menn	3,8 %	4,3 %	3,8 %	3,5 %	4,2%

Arkiv og postmottak; mottak og produksjon av dokument

TYPE DOKUMENT	2014	2015	2016	2017	2018
Inngående	6.225	6.263	6.420	6.188	8.068
Utgående	6.814	6.257	5.666	6.231	6.509
Notat	4.534	1.868	3.137	3.534	5.107
Politiske/delegerte saker	1.101	1.105	1.215	899	686
TOTALT	20.688	15.493	16.438	16.852	20.370

Antall politiske saker behandla siste åra

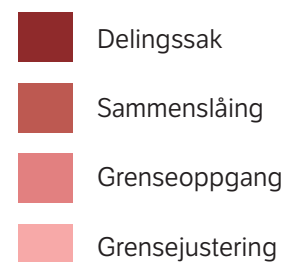
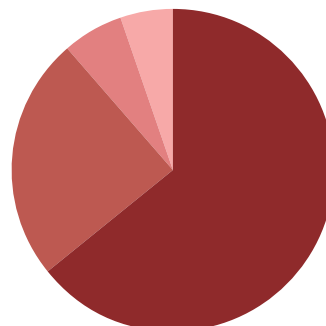
UTVAL / ÅR	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunestyre (KS)	126	158	151	121	122
Formannskap (FS)	164	176	155	137	112
Administrasjonsutval	21	22	39	21	35
Tilsettingsutval	0	0	0	1	0
Delegert administrativ behandling	106	110	103	112	74
Arbeidsmiljøutval	13	10	19	12	14
Utval for helse, oppvekst og kultursaker	70	77	93	84	65
Utval for landbruks-, utmarks- og miljø saker	78	94	118	118	84
Planutval	139	137	151	119	80

TEKNISK DRIFT

Kart og oppmåling

Det er utført 63 delingssaker, fem grensejusteringar, seks grenseganger, og 24 samanføringar i 2018.

Jobben med å plassere matrikelnummer på rett teig går fortløpande. Dette er ein naturleg del av arbeidet med å gjera kartverket betre.

Vassforsyning og avlaup

LEIDNING I METER	2014	2015	2016	2017	2018
Ny vassleidning	1415	7493	5854	620	186
Utskifta vassleidning	1075	777	1112	528	547
Ny kloakk-leidning	1088	1251	1461	638	229
Utskifta kloakkleidning	1770	3269	598	0	960
Ny overvass-leidning	398	941	2407	317	0
Utskifta OV-leidning	14	88	192	0	60

Dekningsgrad for kommunaltekniske tenester

Dekningsgraden viser den delen av totale kostnader for tenesta som er dekt av brukarbetaling/avgifter.

Dekningsgraden på dei kommunaltekniske tenestene dei siste åra er sett opp i tabellen nedanfor (i prosent):

	VATN	AVLØP	SEPTIK
2015	110,7	124,4	116,2
2016	105,8	95,3	146,5
2017	101,2	112,3	93,9
2018	79,1	77,2	109,9

Det var overdekning på septik, og dette er sett på fond for seinare bruk. På avløp er det underdekning med noko bruk av fondsmidlar.

Vegar og trafikksikring

Tabellen under viser vedlikehaldskostnader på kommunale vegar og gang- og sykkelvegar.

Det er stor attgroing av areala inntil våre vegar, og dette er ei stor utfordring med tanke på trafikksikkerhet og vedlikehald.

TAL I 1000 KR.	2014	2015	2016	2017	2018
Budsjett	4.313	4.382	4.202	5.339	4.632
Rekneskap	6.062	4.702	5.651	6.500	5.512
Vedlikehald (kr/m)	48,51	37,30	44,85	51,13	43,36

Omfanget av vegbygging og utbygging av gateljos har utvikla seg slik:

VEGAR (TAL I KM)	2014	2015	2016	2017	2018	NY SUM
Nye vegar	0 km	1,58 km	1,25 km	1,074	0	127,134 KM
Nye gangveg/fortau		0,52 km	0,4 km	0,55	0,5	
Re-asfaltert	2,05 km	0,660 km	2,95	1,1	3,0	
Re-asfaltert etter flom		3,850 km	0	1,68	0	
Nye gatelyspunkt *	5	10+ 86	27	42	9	

AREAL OG NÆRING

Næringsfond

NÆRINGSFOND	2014	2015	2016	2017	2018
Sum tilsegn, kr.	773.725	189.700	790.000	269.000	305.200
Disponibel saldo per 31.12	193.310	194.703	125.725	448.166	386.614
Tal på søknader	21	15	18	11	11
Søknader handsama delegert	14	10	6	5	5

Byggesak

GODKJENDE NYBYGG PER ÅR	2014	2015	2016	2017	2018
Bustadar	5	11	13	10	9
Hytter	21	16	24	27	23
Omdisponeringar frå fritidsbustad til heilårsbustad	1	4	1	4	1

Planarbeid

	2014	2015	2016	2017	2018
Reguleringsplan	8	13	17	12	9
Disp. frå kommuneplan	7	13	8	9	4
Disp. frå reg.plan	10	4	5	11	2
Klagesaker	5	4	4	4	1

Landbruk

Tilføring av midler.

	2014	2015	2016	2017	2018
Produksjonstilskot	46.400.000	43.600.000	42.100.000	41.500.000	45.700.000
BU-middel, investeringar	2.000.000	2.500.000	742.000	700.000	2.000.000
BU-middel, rentestøtte*	5.800.000	8.700.000	-	-	425.000
BU-middel. Etableringstilsk.	200.000	-	-	-	153.000
SMIL-middel	800.000	800.000	885.000	1.000.000	1.250.000
Drenering av jordbruksjord	300.000	300.000	11.000	-	34.000
Avløysertilskot	6.800.000	6.700.000	6.300.000	6.100.000	6.300.000
Sjukdomsrefusjon	2.300.000	2.400.000	1.600.000	2.600.000	1.700.000
Regionalt miljøprogram	3.800.000	3.600.000	3.300.000	3.300.000	3.000.000
NMSK-middel	2.800.000	3.000.000	652.000	521.000	732.000
Landbruksfond (løyvd per år)	336.000	414.000	435.000	458.000	349.000
SUM	71.300.000	72.000.000	56.000.000	56.200.000	61.600.000

*Ordninga vart avslutta i 2016.

Skogbruk

	2014	2015	2016	2017	2018
Hogstvolum, m3	38.700	23.400	20.100	27.400	14.700
Skogplanting, stk.	94.500	53.500	109.600	60.800	84.800
Skogkulturarbeid, daa	903	2072	1529	1132	712

Mål og måloppnåing

RESULTATMÅL (KOSTRA)	2014	2015	2016	2017	2018
Byggesak snitt behandl.tid	11	9	5	16	19
Reguleringsplaner vedteke	5	6	11	6	5
Sjukefråvær	3,2 %	1,8 %	9,4 %	2,3 %	0,6 %
Regnskap/budsjett	90,7 %	90,8 %	95 %	97 %	95,7 %

SKOLE

Personalet fast og mellombels per 31. desember 2018

	LÆRAR-ÅRSVERK*	HERAV U/GOD-KJ. UTDANNING	**ASSISTENT, FAGARBEIDER	**VERNEPLEIER, SYKEPLEIER	SEKRETÆR	SUM
Sørdorp	16,4		4,9	0,8	0,3	22,4
Kvam	12,4		3,5	0,7		16,6
Barhaug	14,7		3,9			18,6
Skåbu	8,8		0,9		0,2	9,9
VUS	28,2		3,1	0,9	0,6	32,8
SUM	80,5	0	16,3	2,4	1,1	100,3

*Assistent/fagarbeidarar/vernepleiarar i skole, SFO og leksehjelp

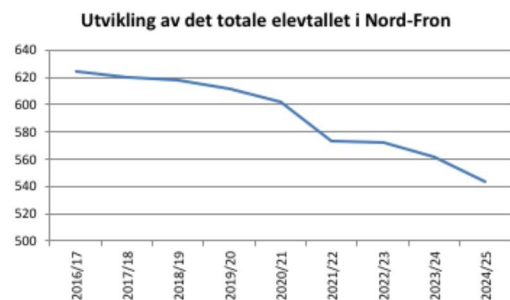
Elevtal i grunnskolen totalt

BARN FØDT	SKOLEÅR	1. KL	2. KL	3. KL	4. KL	5. KL	6. KL	7. KL	8. KL	9. KL	10. KL	TOTALT	SUM BARNE-SKOLE	SUM UNGD. SKOLE
2014	2020/21	56	62	59	55	58	60	65	54	61	72	602	415	187
2015	2021/22	43	56	62	59	55	58	60	65	54	61	573	393	180
2016	2022/23	60	43	56	62	59	55	58	60	65	54	572	393	179
2017	2023/24	44	60	43	56	62	59	55	58	60	65	562	379	183
2018	2024/25	46	44	60	43	56	62	59	55	58	60	543	370	173

BARNEHAGE

Barnetall kommunale barnehager

BARNEHAGE	ANT. BARN:		
	PLASSAR 18	BARN 17/18	BARN 18/19
Kvam	98	86 (13 under 3 år)	80 (18 under 3 år)
Toksebakken	56	51 (5 under 3 år)	47 (9 under 3 år)
Ruste	56	42 (11 under 3 år)	44 (12 under 3 år)
Skåbu	24	12 (4 under 3 år)	18 (6 under 3 år)
SUM	228	191 (33 UNDER 3 ÅR)	189 (45 UNDER 3 ÅR)

Familiebarnehage

Det er ein familiebarnehage i Nord-Fron; Sørdorp familiebarnehage – som har 16 plassar. Sørdorp familiebarnehage har i barnehageåret 2018/19 gitt ni barn under tre år plass.

Private barnehagar

Det er to private barnehagar i Nord-Fron. Det er Sentrum barnehage (1–3 år) og Vestsida kulturbarnehage (1–6 år). Sentrum barnehage har 56 plassar og har 26 barn barnehageåret 2018/19. Vestsida kulturbarnehage har 36 plassar og totalt 30 barn der 12 av dei er under tre år.

KULTUR

Frivillige lag og organisasjonar:

	2016	2017	2018
Tilskot (tal i 1000)	1.839	2.733	3.162
TAL PÅ LAG OG ORGANISASJONAR SOM HAR MOTTEKE TILSKOT:			
Idrettsorganisasjonar	16	15	19
Lag/organisasjonar innafør fritidssekt.	28	30	29

Biblioteket – utlån

2016	2017	2018
30.844	31.104	30.265

Biblioteket – besøk

2016	2017	2018
18.550	18.800	18.900

Vinstra kino

	2016	2017	2018
Tal på kinoframsyningar	116	115	127
Besøktal	7.798	6.266	7.410
SNITT PER FRAMSYNING	67	54	58

Kulturbygg og anlegg

VINSTRHALLEN

	2016	2017	2018
Utleige til lag og organisasjonar (timar)	1.065	1.177	1.131
Utleige til skulane (timar)	1.304	1.304	1.300
Andre arrangement	12 stk.	9 stk.	12 stk.
TOTAL BRUK – TAL PÅ PERSONAR	OM LAG 55.000	OM LAG 57.800	OM LAG 58.000

KVAM TRIVSELSBAD

	2016	2017	2018
Offentleg bading (tal på personar)	997	1.107	1.240
Utleige skulane (timar)	304	272	182
Utleige til private/bedrifter/organisasjonar (timar)	681	588	555
TOTAL BRUK (TAL PÅ PERSONAR)	15.770	14.000	12.300

KVAM BYGDAHUS

	2016	2017	2018
Utleige til lag og organisasjonar (timar)	370	413	335
Utleige til skulane (timar)	494	437	523
Tal på andre arrangement	21	24	21

KÅJA IDRETTSPARK

	2016	2017	2018
Utleige fotballbane (timar)	983	857	622
Utleige friidrettsanlegg (timar)	14	14	13
Utleige til skulane (timar)	175	100	210

Ved val av energikjelde for oppvarming av kunstgrasbanen i Kåja, vart det lagt stor vekt energiøkonomisering.

Resultat for geoenergianlegget i Kåja er slik:

	2016	2017	2018
Kjøpt energi (kW/h)	200.750	218.133	225.625
Levert varme i bane (kW/h)	664.811	752.913	615.207
Effektfaktor	3,31	3,45	4,21

I forprosjektet som vart lagt til grunn for val av energiløysing, var det stipulert ein effektfaktor (energi inn i anlegget i forhold til kjøpt energi) på fire. Effekten er lågare enn det som vart forventa. Årsaka kan både være knytt til feilkjelder i målarar/anna utstyr. Etter at det hausten 2015 vart gjort ein del utskiftingar har effekt faktoren endra seg i positiv retning.

FRON BADELAND

	2016	2017	2018
Brukarar totalt	39.309	38.927	36.748
Brukarar frå skulane (i NFK og SFK)	9.910	9.748	8.746

INNTUNET – KONSERTSALEN PÅ VVS

Kommunal utleige av salen på helg og kveld:

	2016	2017	2018
Tal på dagar:	18	3	4

MUSIKK OG UNGDOMSARBEID

Fron kulturskole (FK)

	2016	2017	2018
Elevtal (i bae kommunar)	182	188	173
Venteliste	12	13	6

Vinstra ungdomsklubb

	2016	2017	2018
Snittbesøk per kveld	85*	85	65

*Snittbesøket har vore berekna omtrentleg inntil januar 2018. Talet for 2018 er basert på telling gjennom heile året.

Frå og med 2018 blir det i tillegg nytta ein meir informativ tabell.

	SNITTBESØK PER KVELD	GEOGRAFISK FORDELING I %		FORDELING PER KLASSETRINN I %					
		NFK	SFK	8.	9.	10.	1.	2.	3.
2018	75	80,9	19,1	38,0	23,6	20,7	8,2	5,5	4,0

Kåja Camp

	2016	2017	2018
Besøktal	175	165	128

BUSETTE FLYKTNINGAR

	2015	2016	2017	2018
Flyktningar i Nord-Fron kommune *	74	108	129	111
Busette i år	27	20	26	11
Busetting/fam.gjenforening		16	10	5
Fløtt frå kommunen i år	13	2	7	3
Deltakarar på introduksjonsordninga	27	51	51	37

*Ein blir ikkje rekna som flyktning i denne statistikken etter å ha budd i kommunen i fem år.

VAKSENOPPLÆRING FLYKTNINGAR/INNVANDRARAR

TAL PÅ ELEVAR	2016	2017	2018
VÅR:			
Frå Nord-Fron	52	51	51
Frå Sør-Fron	5	16	19
Grunnskule Sel	5	7	16
HAUST:			
Frå Nord-Fron	48	43	39
Frå Sør-Fron	11	15	19
Grunnskule Sel	7	16	
Grunnskule Ringebu			22

FRIVILLIGARBEID

Kvamstunet

	2016	2017	2018
Tal på brukarar	21	17	22
Utleige til private arr.	26	22	23

Nord-Fron Frivilligsentral

TENESTER	ANTAL FRIVILLIGE I 2016	ANTAL FRIVILLIGE I 2017	ANTAL FRIVILLIGE I 2018	ANTAL TIMAR I 2016	ANTAL TIMAR I 2017	ANTAL TIMAR I 2018
Ledsagerteneste ved transport til sjukehus, tannlege etc.	17	15	16	450	400	400
Torsdagsgruppa Sosialt treffpunkt for flyktningkvinner med fokus på norskopplæring	13	13	10	1200	1200	1050
Matutkøyring Utkøyring av middag frå Sundheim til heimebuande i kommunen	36	41	33	1200	1300	1300
Diverse aktivitetar Matsservering i omsorgsboligane på Sundheim, ledsager til Dugurdstreff, gjennomføring av Dugurdstreff, Stuevakt, sykkeltur, middagstilbud for ungdom, diverse køyreoppdrag osv.	21	25	31	1045	1380	916

Kostra-tal 2018

KOSTRA-databasen – faktaark – vart avvikla 15. mars 2018. Faktaarka er erstatta av KOSTRA nøkkeltal med utvalde tal for dei ulike tenesteområda. Tabellane er difor ikkje alltid direkte samanliknbare med tabellane frå tidlegare års rapportar. Tala frå 2016 og 2017 er offisielle tal, medan 2018-tala er basert på førebels tal per 15. mars 2019 frå SSB. Endelege tal for 2018 kjem i juni 2019. Statistikk for landet inkluderer ikkje Oslo.

NØKKELTAL INNAFOR ØKONOMI:

	NORD-FRON			OPPLAND			LANDET		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-1,6	2,1	3,8	1,1	2,7	3,6	2,1	3,7	3,9
Langs. gjeld (inkl. pensjonsforpliktelser) i % av driftsinntekter	209,4	207,9	188,9	220,7	215,6	210,2	219,8	215,8	210,5
–herav pensjons-forpliktelser i % av driftsinntekter	120,3	119,9	213,6	121,1	122,5	123,5	114,3	113,9	115,6
Arbeidsk i % av driftsinntekter, ex premieavvik	33,2	36,7	119,2	23,7	24,9	22,4	21,5	21,7	19,7
Frie inntekter i kr pr innbyggjar	58.545	56.684	33,3	55.802	54.229	52.589	55.132	53.619	52.158
Disp.fond i % av dr.innt.	10,5	10,2	55.528	10,9	10,1	7,7	11,0	9,9	7,2

NØKKELTAL INNAFOR TENESTEPRODUKSJON – PRIORITERING:

TENESTE	NØKKELT. PRIORITERING	NORD-FRON		OPPLAND		LANDET	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017
1. Adm. (F120)	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	5.223	4.698	3.800	3.685	3.682	3.287
2. Barnehage	Netto driftsutgifter/ innbyggjar 1–5 år	149.342	144.710	153.703	140.667	153.249	143.919
3. Barnehage	Nto. driftsutg., b.hage, i % av tot. nto.driftsutg.	9,8 %	9,9 %	11,7 %	11,4 %	14,4 %	14,3 %
4. Barnehage	Dekningsgrad, barn 1–5 år med barnehageplass	93,2 %	89,7 %	92,6 %	91,3 %	92,2 %	91,8 %
5. Grunnskole	Netto driftsutgifter/ innbyggjar 6–15 år	138.609	135.197	124.905	119.657	112.430	107.655
6. Grunnskole	Nto. driftsutg., gr.skole, i % av tot. nto. driftsutg.	21,1 %	21,8 %	22,1 %	22,3 %	23,1 %	23,2 %
7. Omsorgs-tenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	36,2 %	35,2 %	35,5 %	34,7 %	31,9 %	31,1 %
8. Kommune-helsetenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	4,6 %	5,1 %	5,3 %	5,0 %	4,8 %	4,6 %
9. Sosial-sektoren	Netto driftsutgifter i prosent av tot.utg.	6,4 %	6,2 %	5,2 %	5,5 %	6,0 %	6,1 %
10. Barnevern	Netto driftsutgifter/ innbyggjar 0–22 år	3.890	4.177	10.252	9.202	8.326	7.978
11. Kyrkje og kyrkjegard	Nto. driftsutg., kirke, i % av tot. nto. driftsutg.	1,5 %	1,6 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %
12. Kultur	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	3.047	3.377	2.258	2.245	2.343	2.224
13. Eigedoms-forvaltning	Netto driftsutgifter komm.eigedomsforv/innb	662	546	319	307	295	271
14. Eigedoms-forvaltning	Energikostn komm.eigedomsforv/kvm	152	131	127	126	126	111

ADMINISTRASJON

Nøkkeltalet i tabellen er nytt for 2018, og omfattar berre administrasjon (KOSTRA-funksjon 120). Netto driftsutgifter til administrasjon per innbyggjar er høg samanlikna med Oppland og landet, og det har auka frå 2017 til 2018.

BARNEHAGE

Tala inneheld både utgifter til kommunale og private barnehagar (tilskott). Sjølv om kommunen sine netto driftsutgifter per innbyggjar i målgruppa (1–5 år) har auka frå 2017 til 2018, ligg no Nord-Fron noko lågare enn både fylket og landet. Dekningsgraden (andelen barn i alderen 1–5 år med barnehageplass) har auka frå 2017 til 2018, og ligg høgare enn fylket og landet.

GRUNNSKOLE

Det er auke i netto driftsutgifter per innbyggjar i målgruppa (6–15 år) frå 2017 til 2018, og Nord-Fron kommune ligg framleis høgt samanlikna med snittet for Oppland og landet. Kommunen ligg noko lågare enn Oppland og landet når det gjeld andelen til grunnskole i prosent av totale driftsutgifter.

OMSORGSTENESTER

Nøkkeltalet i tabellen er nytt for 2018. Netto driftsutgifter i prosent av samla netto drift har auka noko frå 2017 til 2018, og kommunen ligg noko høgare enn både landet og fylket.

KOMMUNEHELSE TENESTER

Nøkkeltalet i tabellen er nytt for 2018. Det er ein nedgang i Nord-Fron frå 2017 til 2018 når det gjeld netto driftsutgifter til området i prosent av samla drift. Kommunen ligg også noko lågare enn landet og fylket.

SOSIALSEKTOREN

Nøkkeltalet i tabellen er nytt for 2018. Nord-Fron bruker meir til sektoren enn både landet og Oppland. Det er også ein auke i andel utgifter brukt i kommunen i prosent av totale utgifter frå 2017 til 2018.

BARNEVERN

Vi ligg framleis vesentleg lågare enn gjennomsnitt i Oppland og landet når det gjeld netto driftsutgifter pr. innbyggjar. Utgiftene har også gått noko ned frå 2017 til 2018.

KYRKJEVESEN

Nord-Fron kommune bruker meir enn snittet samanlikna med Oppland og landet.

KULTUR

Nord-Fron kommune bruker meir enn snittet samanlikna med Oppland og landet, men det noko reduksjon frå 2017 til 2018 i kommunen.

EIGEDOMSFORVALTNING

Kommunen bruker meir enn snittet i Oppland og landet på eigedomsforvaltning, og det er ein auke i energikostnader pr. kvm frå 2017 til 2018.

Ein strekar under at ein rask gjennomgang av tal og KOSTRA-data ikkje er det same som å seie at vi har gode / dårlege tenester, fordi det treng ikkje vere samanheng mellom ressursbruk og kvalitet på tenester. Men utvikling over tid vil i alle fall kunne fange opp eventuelle endring i lokal prioritering samanlikna med andre kommunar. Oversikt over ressursbruk bør også kunne vere ein brukbar indikator på kva teneste vi får ut av kommunale midlar, men fullgod vurdering av materialet frå KOSTRA krev både tid og mykje ressursar i form av analysar. For dei som er særskild interessert har vi fleire samanlikningsdata frå Kostra i eit eige kapittel.

NØKKELTAL INNAFOR TENESTEPRODUKSJON – KVALITETSINDIKATORAR:

Tabellen viser enkelte utvalte kvalitetsindikatorar for Nord-Fron, Oppland og landet.

TENESTE	KVALITETSINDIKATOR	NORD-FRON		OPPLAND		LANDET	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017
Barnehage	Andel barn 1-5 år med barnehageplass	93,2 %	89,7%	92,6 %	91,3%	92,2 %	91,8%
Barnehage	Andel barnehagelærarar ift. grunnbemanning	42,1 %	37,6 %	42,3 %	40,6 %	40,8 %	38,9 %
Helse- og omsorgstenester	Årsverk helse- og omsorg per 10 000 innbyggjar	384,3	332,0	366,3	367,5	311,5	312,3
Helse- og omsorgstenester	Andel brukerretta årsverk i omsorgstenesten med helseutdanning	78,4 %	78,2 %	75,5 %	75,4 %	74,8 %	74,8 %
Helse- og omsorgstenester	Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggjar	13,9	13,4	12,7	12,4	11,3	11,1
Helse- og omsorgstenester	Avtalte fysioterapeut-årsverk per 10 000 innbyggjar	11,9	11,2	11,8	11,8	9,5	9,5
Grunnskole	Gruppestørrelse 2	13,2	13,7	15,2	14,9	16,2	16,5
Grunnskole	Snitt grunnskolepoeng	40,4	39,7	41,5	41,2	41,7	41,4
Grunnskole	Elevar på meistringsnivå 3-5 nasjonale prøver, lesing, 8. trinn	72,9 %	83,9 %	73,6 %	72,8 %	73,5 %	72,8 %
Grunnskole	Elevar på meistringsnivå 3-5 nasjonale prøver, rekning, 8. trinn	75,7 %	72,3 %	68,7 %	67,1 %	69,6 %	62,2 %
Barnevern	Andel undersøkingar m. behandlingstid innan 3mnd	100 %	79 %	86 %	79 %	87 %	86 %
Plan, byggesak, miljø	Snitt behandlingstid for byggesaker med 3 vekers frist	24	14	34	16		14%
Plan, byggesak, miljø	Snitt behandlingstid for byggesaker med 12 vekers frist	23	32	30	29	39	32

VEDLEGG: Økonomiske tabellar og nøkkeltal m.m.

UTVIKLING AV FOLKETALET I KOMMUNEN

	1980	1990	2000	2010	2016	2017	2018
Innbyggartal 1. januar	6.264	6.192	5.953	5.800	5.741	5.723	5.728
Fødde	68	74	71	52	55	35	45
Døde	51	78	74	76	61	58	55
Fødselsoversk.	17	-4	-3	-24	-6	-23	-10
Netto flytting	11	-21	-4	59	-12	28	24
Folketilvekst	28	-25	-7	34	-18	5	14
Innbyggartil 31. desember	6.292	6.167	5.946	5.834	5.723	5.728	5.742

UTVIKLING AV FOLKETAL SAMANLIKNA MED ANDRE KOMMUNAR (TAL PER 31.12)

	1990	2000	2010	2016	2017	2018
Nord-Fron	6.167	5.946	5.834	5.723	5.728	5.742
Sør-Fron	3.493	3.337	3.212	3.163	3.146	3.127
Ringebu	5.182	4.736	4.556	4.502	4.454	4.425
Gausdal	6.448	6.200	6.141	6.204	6.148	6.112
Øyer	4.586	4.843	5.092	5.082	5.130	5.119
Sel	6.381	6.228	6.004	5.916	5.872	5.789
Sum	32.257	31.290	30.839	30.590	30.478	30.314

SKOLANE

Utvikling elevtal

	1981	1997	2000	2010	2016	2017	2018
Barnesteg	642	476	514	506	424	416	403
Ungd.steg	342	176	188	208	197	204	205
Sum elever	984	652	702	714	621	620	608

Ti årssteg frå 1997.

NETTOUTGIFTER PER SKOLE

SKOLE:	2017			2018		
	NETTOUTGIFTER EKS. BYGG*	PER ELEV*	ELEVAR	NETTOUTGIFTER EKS. BYGG*	PER ELEV*	ELEVAR
Sørdorp skole	14.354	89	162	15.204	96	158
Kvam skole	9.960	104	93	10.014	111	90
Barhaug skole	13.258	97	136	13.834	107	129
Skåbu Oppvekst	6.874	215	32	7.366	246	30
Vinstra ungdomsskole	22.037	112	197	23.435	117	201
		SUM	620		SUM	608

*Tal i tusen

BARNEHAGANE

Nettoutgifter per barnehage

BARNEHAGE:	2017			2018		
	NETTOUTGIFTER EKS. BYGG*	SNITT PER HEIL Plass*	ANT. Plassar	NETTOUTGIFTER EKS. BYGG*	SNITT PER HEIL Plass*	ANT. Plassar
Fellesområde barnehage	21.748	117	186	22.108	119	186
Skåbu	1.832	102	18	1.785	99	18

*Tal i tusen

**I samband med omorganisering frå 1.8.15 må utgifter sjåast i samanheng med ansvar 117.

Talet på plassar i kommunale barnehagar vart redusert med ni frå hausten 2016.

Fordeling av plassar mellom Toksebakken, Kvam og Ruste blir delvis tilpassa etterspørsel frå år til år.

Tilskot til ikkje-kommunale barnehagar (tal i tusen)

	2002	2005	2010	2011	2016	2017	2018			
Statleg tilskott	2.049	4.680	6.207	0	0	0	0			
Kommunalt tilskott	642	670	654	6.645	10.656	8.411	10.667			
SUM	2.691	5.350	6.861	6.645	10.656	8.411	10.667			

Tala inkluderer søskenmoderasjon. Talet på ikkje-kommunale barnehagar vart redusert frå august 2012, som følgje av at Bosåen familiebarnehage vart lagt ned. Frå 2011 er tala for kommunalt tilskott summen av overføringar til ikkje-kommunale/private barnehagar, som følgje av at statstilskottet vart lagt inn i rammetilskottet til kommunen.

ØKONOMI

Frie inntekter:

Tabellen viser utviklinga av frie inntekter (skatt og rammetilskott, ekskl. skjønnsmidlar/skjønnsmidlar flom) dei tre siste åra:

(TAL I 1000)	REKNESKAP 2016	REKNESKAP 2017	ENDR. I % 16-17	REKNESKAP 2018	ENDR. I % 17-18
Skatt	156.680	157.240	0,4 %	163.384	3,9 %
Rammetilskott	161.107	167.445	3,9 %	172.299	2,9 %
Sum frie inntekter	317.787	324.685	2,2 %	335.683	3,4 %

Artsoversikt:

Tabellen viser utviklinga av kostnadsartane (hovudartar) innafor virksomhetsområda dei tre siste åra:

TAL I 1000	REKN. 2016	REKN. 2017	ENDR. % 16-17	%-VIS FORD. 16	REKN. 2018	ENDR. % 17-18	%-VIS FORD. 18
Lønnsutgifter (art 10)	329.993	345.492	4,7 %	63,5 %	366.893	6,2 %	62,3 %
Varer/tenester innan komm. prod.(art 11/12)	86.065	86.943	1,0 %	16,0 %	104.846	20,6 %	17,8 %
Varer/tenester, erstattar komm. prod. (art 13)	64.977	65.090	0,2 %	12,0 %	66.627	2,4 %	11,3 %
Overføringar (art 14)	36.662	33.589	-8,4 %	6,2 %	37.546	11,8 %	6,4 %
Finansutgifter/ transaksjonar (art 15)	10.283	13.346	29,8 %	2,5 %	13.102	-1,8 %	2,2 %
SUM UTGIFTER	527.980	544.460	3,1 %	100,0 %	589.013	8,2 %	100,0 %
Salsinntekter (art 16)	-77.038	-82.403	7,0 %	45,0 %	-89.246	8,3 %	44,5 %
Refusjonar (art 17)	-64.858	-66.021	1,8 %	36,1 %	-64.220	-2,7 %	32,1 %
Overføringar (art 18)	-18.296	-18.377	0,4 %	10,0 %	-18.492	0,6 %	9,2 %
Finansinntekter/ transaksjonar (art 19)	-14.675	-16.201	10,4 %	8,9 %	-28.389	75,2 %	14,2 %
SUM INNTEKTER	-174.867	-183.003	4,7 %	100 %	-200.347	9,5 %	100,0 %
NETTOUTGIFT VO	353.113	361.458	2,4 %		388.666	7,5 %	

STATISTIKK ELDTREMSORG

	2014	2015	2016	2017	2018
Beleggsprosent på Sundheim	94,94 %	89,42 %	85,52 %	89,95 %*	93,34 %
Avdeling Øst	98,81 %	95,80 %	83,16 %	94 %*	96,07 %
Avdeling Vest	95,04 %	96,50 %	92,55 %	93,90 %	97,52 %
Korttid/rehabilitering	86,21 %	68,98 %	68,66 %	74,51 %	85,40 %
Sundtunet	99,37 %	96,38 %	98,48 %	97,37 %	94,38 %
Antall plasser på Sundheim:	81	78	78	72	72
Dødsfall på Sundheim	32	49	34	33	33
Dødsfall på langtidsavd.	19	31	23	21	23
Dødsfall på korttidsavd.	13	18	11	12	10
Langtidsopphold, mottakarar gjennom året	87	91	81	77	73
Langtidsopphold, mottakarar per 31.12.	66	59	56	56	50
Mann	17	13	15	17	18
Kvinne	49	46	41	39	32
Korttid/rehabilitering, brukarar gjennom året	102	106	122	124	114
Korttidsdøgn, hele året	3969	3810	3724	3729	4051
Avlastning, brukarar gjennom året	12	12	9	12	16
Avlastingsdøgn, hele året	699	487	585	671	817
Dagplass, brukere gjennom året	19	15	18	30	23
Dagplass, brukere per 31.12.	11	12	12	16	16
Mann	3	5	3	3	5
Kvinne	8	7	9	13	11
Dagplass, antall dagar	794	882	786	847	845
Heimesjukepleie, mottakarar gjennom året	196	205	214	234	239
Heimesjukepleie, mottakarar pr 31.12.	130	139	150	166	170
Mann	55	61	68	74	70
Kvinne	75	79	82	92	100
Antall kjørte kilometer i heimesjukepleia	147.055	141.540	135.553	152.368*	173.406
Heimehjelp, mottakarar gjennom året	196	210	207	210	198
Heimehjelp, mottakarar per 31.12.	169	172	167	177	172
	2014	2015	2016	2017	2018
MOTTAKARAR Matombringing, Helseteneste per 31.12.					34*
MOTTAKARAR matombringing Service teneste, pr 31.12.					56*
POSJONER Matombringing, gjennom året	8. 083	9. 654	8.974	10.551*	10.850
POSJONER Matombringing gjennom året til Tff				4.992	4.910
POSJONER Matombringing gjennom året i Heimetenensten				5.559	5.940
Tøyvask, mottakarar gjennom året	3	4	3	2	2
Tryggingsalarm, Helseteneste mottakarar per 31.12.	109	116	120	128	7*
Tryggingsalarm, Serviceteneste mottakarar per 31.12.					150 *

	2018
Heimehjelp, mottakarar gjennom året	34
Mann	13
Kvinne	21
Heimehjelp, mottakarar per 31.12.	28
Mann	13
Kvinne	15
Heimesjukepleie, mottakarar gjennom året	34
Mann	13
Kvinne	21
Heimesjukepleie, mottakarar per 31.12.	28
Mann	13
Kvinne	15
Langtidsopphold, mottakarar gjennom året	3
Langtidsopphold, mottakarar per 31.12.	3
Korttidsopphold, mottakarar gjennom året	14
Mann	8
Kvinne	6

Merknader for 2018

*Matombrining og tryggingssalarn:

Det er frå sommar 2018 innført to-system for tryggingssalarn og matombrining. Det er dei som får tildelt tenestene pga helsemessige årsaker og dei som får det som en serviceteneste.

Antall kjørte kilometer:

Tala er henta frå heimesjukepleia.

INTERKOMMUNALE ORDNINGAR:

Tabellen viser driftsutgifter/tilskott til ulike interkommunale ordningar i 2017 og 2018.

INTERKOMMUNALE ORDNINGAR (TAL I 1000)	R-2017	B-2017	R-2018	B-2018	ØKN % R17-R18
Midt-Gudbrandsdal Ped-Psykolog. ten. (MGPP)	2.336	2.445	2.301	2.651	-1,5 %
Logoped – interkommunalt samarbeid	571	474	639	578	11,9 %
Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR)	5.312	5.285	5.787	5.707	8,9 %
Midt-Gudbrandsdal Brannvesen (MGB)	7.097	7.134	7.303	7.305	2,9 %
Frya Renseanlegg (Frya RA)	1.707	1.866	1.255	1.840	-26,5 %
Fron badeland-tilskott drift**	1.767	1.852	1.788	1.784	1,2 %
Fron badeland-skolesvømming	216	198	216	216	0,0 %
Ung i Midtdalen*	197	188	194	194	-1,5 %
Innlandet Revisjon IKS	795	789	574	603	-27,8 %
Kartsamarbeid i Midt-Gudbrandsdal (Kart-GIS)*	800	909	1.035	1.159	29,4 %
Fron kulturskole*	1.927	2.188	2.124	2.390	10,2 %
Interkommunalt samarbeid skatt og innfordring	1.195	1.229	1.231	1.240	3,0 %
Regionråd (prosjektmidlar+sekretariat)*	562	672	585	680	4,1 %
SUM	24.482	24.629	25.032	26.347	2,2 %

*Ordningane er regnskapsført i NFK og viser netto driftsutgifter for kommunen.

I tillegg til driftskostnader var det i 2018 investeringskostnader knytt til Kartsamarbeidet/Geodata (kr. 100.580).

SAMANLIKNING AV KOSTRA-DATA :

MERK: Statistisk sentralbyrå (SSB) har frå 2018 lagt om statistikkbanken (KOSTRA). Som følgje av dette har dei både utarbeidd nokre nye nøkkeltal og enkelte nøkkeltal er tatt ut. Tabellane er difor ikkje alltid direkte samanliknbare med tabellane frå tidlegare års rapportar.

	NORD-FRON			SEL			RINGEBU		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
1. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-1,6	2,1	3,8	-0,9	1,4	3,8	0,3	2,7	6,4
2. Langs. gjeld (inkl. pensjonsforpliktn.) i % av brutto driftsinntekter	209,4	207,9	213,6	210,0	194,6	186,2	237,4	237,0	225,7
3. –herav pensjonsforpliktn. i % av brutto driftsinntekter	120,4	119,9	119,2	126,9	123,1	118,5	125,5	127,1	126,0
4. Arbeidsk i % av driftsinntekter, ex premieavvik	33,2	36,7	33,3	17,1	17,7	16,8	22,0	21,4	25,3
5. Frie inntekter i kr per innbyggjar	58.545	56.684	55.528	60.621	58.947	57.149	60.583	59.282	56.881
6. Netto lånegjeld i kr. per innbyggjar	82.656	76.679	73.588	72.275	63.308	56.124	115.515	103.160	80.812
7. Disp.fond i % av dr.i.	10,5	10,2	8,1	10,8	11,8	10,0	18,6	18,1	15,8

	ØYER			GAUSDAL			SØR-FRON		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
1. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	3,4	2,8	1,8	0,0	0,1	0,6	1,4	2,2	3,3
2. Langs. gjeld (inkl. pensjonsforpliktn.) i % av brutto driftsinntekter	221,0	234,2	242,2	243,6	248,5	234,0	204,4	192,5	186,4
3. –herav pensjonsforpliktn. i % av brutto driftsinntekter	101,7	106,8	107,4	117,4	118,3	118,3	134,9	137,1	130,5
4. Arbeidsk i % av driftsinntekter, ex premieavvik	16,5	14,2	10,0	24,0	26,9	27,2	24,2	16,6	14,8
5. Frie inntekter i kr per innbyggjar	56.137	53.106	51.379	56.293	55.216	53.742	61.006	59.468	57.713
6. Netto lånegjeld i kr. per innbyggjar	106.976	105.007	108.120	98.880	86.565	71.496	57.930	50.546	50.533
7. Disp.fond i % av dr.i.	7,5	5,0	3,8	8,3	9,7	11,4	7,9	7,8	5,1

		NORD-FRON		SEL		RINGEBU	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017
1. Administrasjon (funksjon 120)	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	5.223	4.968	3.877	3.713	3.777	3.372
2. Barnehage	Netto driftsutgifter/ innb. 1–5 år	149.342	144.710	153.090	137.171	145.242	135.612
3. Barnehage	Dekningsgrad, barn 1–5 år med barnehageplass	93,2 %	89,7 %	91,0 %	89,9 %	91,9 %	92,0 %
4. Grunnskole	Netto driftsutgifter/ innb. 6–15 år	138.609	135.197	132.785	124.876	126.620	122.728
5. Omsorgstenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	36,2 %	35,2 %	35,2 %	37,2 %	37,1 %	36,2 %
6. Kommnehelsetenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	4,6 %	5,1 %	4,5 %	4,1 %	7,4 %	7,2 %
7. Sosialektoren	Netto driftsutgifter i prosent av tot.utg.	6,4 %	6,2 %	7,1 %	6,7 %	3,7 %	4,2 %
8. Barnevern	Netto driftsutgifter/ innbyggjar 0–22 år	3.890	4.177	8.168	8.726	6.791	5.836
9. Kyrkje og kyrkjegard	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	976	1.025	1.106	1.083	921	797
10. Kultur	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	3.037	3.377	2.791	2.755	3.497	2.708
11. Årsavgift vann*	Kroner	4.247	4.183	-	4.103	4.562	4.346
12. Årsavg. avløp*	Kroner	5.743	5.743	-	4.027	5.942	5.659
13. Eigeomsforvaltning	Nto driftsutg.forvaltning av eigedom/innb.	662	546	675	576	1.022	611
14. Eigeomsforvaltning	Energikostn komm. eigedomsforv/kvm	152	131	140	145	147	132

*Gjelder rapporteringsåret +1

		ØYER		GAUSDAL		SØR-FRON	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017
1. Administrasjon (funksjon 120)	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	4.230	3.498	3.946	3.905	3.764	2.930
2. Barnehage	Netto driftsutgifter/ innb. 1–5 år	162.893	148.927	158.489	152.313	175.224	146.519
3. Barnehage	Dekningsgrad, barn 1–5 år med barnehageplass	90,4%	90,3%	91,3%	88,4%	91,6%	89,9%
4. Grunnskole	Netto driftsutgifter/ innb. 6–15 år	137.034	136.075	142.213	131.023	139.503	136.000
5. Omsorgstenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	32,2%	30,9%	37,1%	37,1%	37,4%	36,7%
6. Kommunehelsetenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	7,0%	6,9%	7,4%	6,8%	5,1%	5,2%
7. Sosialesektoren	Netto driftsutgifter i prosent av tot.utg.	5,6%	6,7%	3,7%	3,5%	1,8%	1,9%
8. Barnevern	Netto driftsutgifter/ innbyggjar 0–22 år	10.544	10.844	9.152	6.442	7.800	7.483
9. Kyrkje og kyrkjegard	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	614	604	877	850	742	777
10. Kultur	Netto driftsutgifter/ innbyggjar	1.798	1.568	1.820	1.859	3.869	3.618
11. Årsavgift vann*	Kroner	-	2.765	2.996	2.996	3.421	3.355
12. Årsavg. avløp*	Kroner	-	4.077	3.858	4.061	3.628	3.557
13. Eigeomsforvaltning	Nto driftsutg.forvaltning av eigedom/innb.	77	73	405	411	256	154
14. Eigeomsforvaltning	Energikostn komm. eigeomsforv/kvm	114	98	93	104	96	95

*Gjelder rapporteringsåret +1

OVERSIKT FASTE STILLINGSHEIMLAR OG SJUKEFRÅVÆR:

OMRÅDE	HEIMLAR			SJUKEFRÅVÆR		
	31.12.16	31.12.17	31.12.18	2016	2017	2018
Rådmannsleing	5,0	5,0	5,0	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fellesutgifter, regionalt samarbeid	2,1	2,1	1,5	12,4 %	7,7 %	5,4 %
Stab	19,7	19,7	19,7	1,6 %	8,1 %	2,6 %
Stab pleie og omsorg	3,6	3,6	4,1	8,6 %	0,7 %	0,5 %
Lærlingar				6,0 %	1,4 %	2,0 %
Teknisk drift	48,1	48,5	48,5	7,7 %	10,4 %	9,2 %
Areal og næring	10,6	10,6	10,6	9,4 %	2,3 %	0,6 %
Sørdorp skole	22,5	22,5	22,0	3,3 %	3,0 %	12,0 %
Kvam skole	16,6	16,6	16,0	0,5 %	1,3 %	5,6 %
Barhaug skole	23,2	23,2	18,2	3,9 %	4,4 %	7,3 %
Skåbu oppvekst	16,1	16,1	15,0	4,7 %	9,5 %	8,9 %
Vinstra ungdomsskole	32,7	33,0	31,1	3,7 %	2,8 %	8,5 %
Fellesområde barnehage	42,4	42,4	40,6	11,1 %	13,7 %	19,1 %
Kultur	23,5	23,6	23,6	2,3 %	3,0 %	4,9 %
Forebyggjande helsetenester	-	40,5	38,7	-	5,3 %	6,1 %
Legekontor*	8,6	-	-	5,1 %	-	-
Barn og familie*	29,3	-	-	5,5 %	-	-
Avdeling for heimetenester	47,0	47,3	47,3	6,4 %	9,8 %	9,1 %
Avdeling for institusjonsomsorg	65,8	65,4	66,8	9,6 %	11,7 %	17,0 %
Tenester for funksjonshemma	39,0	39,8	51,8	6,2 %	9,8 %	7,3 %
TOTALT	455,8	459,8	460,5	6,1 %	7,8 %	9,2 %

*Inngår i tabellen i VO Forebyggjande helsetenester frå 2017.

Det vart i 2018 gjennomført ein større gjennomgang og opprydding av heimlar, som mellom anna resulterte i at fleire vakante heimlar vart tatt ut av heimelsregisteret. Dette utgjorde ein reduksjon på til saman 11,07 årsverk.

AUKE I FASTE STILLINGSRESSURSAR FRÅ 2017 TIL 2018 ER KNYTT TIL:

- › 8,14 årsverk ved Tenester for funksjonshemma (AUV-sak 05/18)
- › 0,43 årsverk ved Tenester for funksjonshemma (AUV-sak 11/18)
- › 1,02 årsverk ved Tenester for funksjonshemma (AUV-sak 25/18)
- › 1,38 årsverk ved Institusjon (AUV-sak 25/18)
- › 0,8 årsverk ved Skåbu Oppvekst (AUV-sak 25/18)
- ›

I tillegg til nye oppretta heimlar er det endringar mellom områda som følgje av organisatoriske justeringar. Det vart på siste møte i administrasjonsutvalet, AUV-sak 30/18, oppretta 6,1 heimlar knytt til nye NAV Midt-Gudbrandsdal. Samarbeidet startar formelt 1.1.19 og heimlane er difor ikkje med i denne oversikta.

Aldersfordeling fast tilsette

ALDER	PERSONAR						2018	PROSENTFORDELING							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Opp til 24 år	4	7	8	7	10	11	6	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %	
25-29 år	24	28	22	22	22	23	23	4 %	5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	
30-34 år	47	47	37	28	29	35	37	9 %	8 %	7 %	5 %	5 %	6 %	7 %	
35-39 år	53	54	63	62	65	59	54	10 %	10 %	11 %	11 %	12 %	11 %	10 %	
40-44 år	92	79	71	68	72	66	65	17 %	14 %	13 %	12 %	13 %	12 %	12 %	
45-49 år	81	92	106	106	107	110	83	15 %	16 %	19 %	19 %	20 %	20 %	15 %	
50-54 år	84	79	79	80	78	82	99	15 %	14 %	14 %	15 %	14 %	15 %	18 %	
55-59 år	79	87	88	88	87	85	72	14 %	16 %	15 %	16 %	16 %	16 %	13 %	
60-64 år	-	-	-	-	-	-	87							16 %	
Over 65 år	-	-	-	-	-	-	24							4 %	
Over 60 år	82	85	94	90	75	77	-	15 %	15 %	17 %	16 %	14 %		-	
SNITTALDER	48	47	48	48	48	48	65	49							
	ÅR	ÅR	ÅR	ÅR	ÅR	ÅR	ÅR+								

Stillingsstorleik fast tilsette

STORLEIK	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mindre enn 20 prosent	17	20	19	14	16	16	12	3 %	4 %	3 %	3 %	3 %	3 %	2 %
20-49 prosent	59	62	69	66	54	50	47	11 %	11 %	12 %	12 %	10 %	9 %	9 %
50-74 prosent	147	142	144	137	136	126	130	27 %	25 %	25 %	25 %	25 %	23 %	24 %
75-99 prosent	103	101	110	112	114	115	118	19 %	18 %	19 %	20 %	21 %	21 %	21 %
100 prosent	220	233	226	222	225	241	243	40 %	42 %	40 %	40 %	41 %	44 %	44 %
SNITT STORLEIK								75 %	75 %	76 %	75 %	77 %	72 %	80 %

Gjennomsnittslønn, stillingsprosent og alder

(K=kvinner, M=menn, T=totalt for gruppa)

2018		SNITT ALDER	STILLINGS-PROSENT	SNITT LØN (I TUSEN)	ANTAL TILSETTE	ANDEL TILSETTE AV TOTAL NFK
Totalt for Nord-Fron kommune	K	49	78	463	460	84 %
	M	49	86	528	90	16 %
	T	49	79	474	550	100 %
Rådmannsleiing	K	35	100	781	1	
	M	52	100	892	4	
	T	49	100	869	5	1 %
Verksemdsleiarar	K	57	100	711	9	
	M	58	100	728	4	
	T	57	100	716	13	2 %
Avdelingsleiarar	K	46	99	572	26	
	M	45	100	593	6	
	T	46	99	576	32	6%
Pedagogisk personale	K	46	90	537	64	
	M	46	96	527	16	
	T	46	92	535	80	15 %
Høgskoleutdanna (minimum tre år)	K	46	83	484	131	
	M	47	75	459	28	
	T	46	81	499	159	29 %
Fagarbeidarar	K	51	73	413	169	
	M	50	96	429	22	
	T	51	76	415	191	35 %
Ufaglærde	K	52	57	389	60	
	M	51	62	375	10	
	T	52	58	387	70	13 %

FOLKEHELSEPROFIL

Folkehelseprofil er eit bidrag til kommunen sitt arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkninga og faktorar som påverkar denne, jamfør Lov om folkehelsearbeid.

Nokre trekk ved folkehelsa i kommunen

Tryggleik og trivsel i oppveksten er temaet for folkehelseprofilen og indikatorar og figurar tar utgangspunkt i dette temaet. Indikatorane som blir presenterte er generelt valde med tanke på helsefremjande og førebyggjande arbeid, men er også begrensa av kva for data som er tilgjengelege på kommunenivå. All statistikk må tolkast i lys av anna kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

Andelen barn (0–17 år) i kommunen er lågare enn landsnivået.

Oppvekst og levekår

Kommunen skil seg ikkje signifikant frå landsnivået når det gjeld andelen barn (0–17 år) som bur i husstandar med låg inntekt. Låg hushaldningsinntekt vil seie at hushaldninga har under 60 prosent av medianinntekta for hushaldningar i Noreg, og at brutto finanskapital er under 1G.

Fråfallet i vidaregåande skule skil seg ikkje signifikant frå landsnivået. Fråfallet er ei viktig folkehelseutfordring i heile landet.

I indikator nummer 14 i folkehelsebarometeret kan ein sjå korleis fråfallet i kommunen varierer med foreldra sitt utdanningsnivå.

Miljø, skader og ulykker

Andelen ungdomsskuleelevar som oppgir at dei er litt eller svært fornøgde med lokalmiljøet, er ikkje signifikant forskjellig frå landsnivået. Tala er henta frå Ungdata-undersøkinga.

Helserelatert åtferd

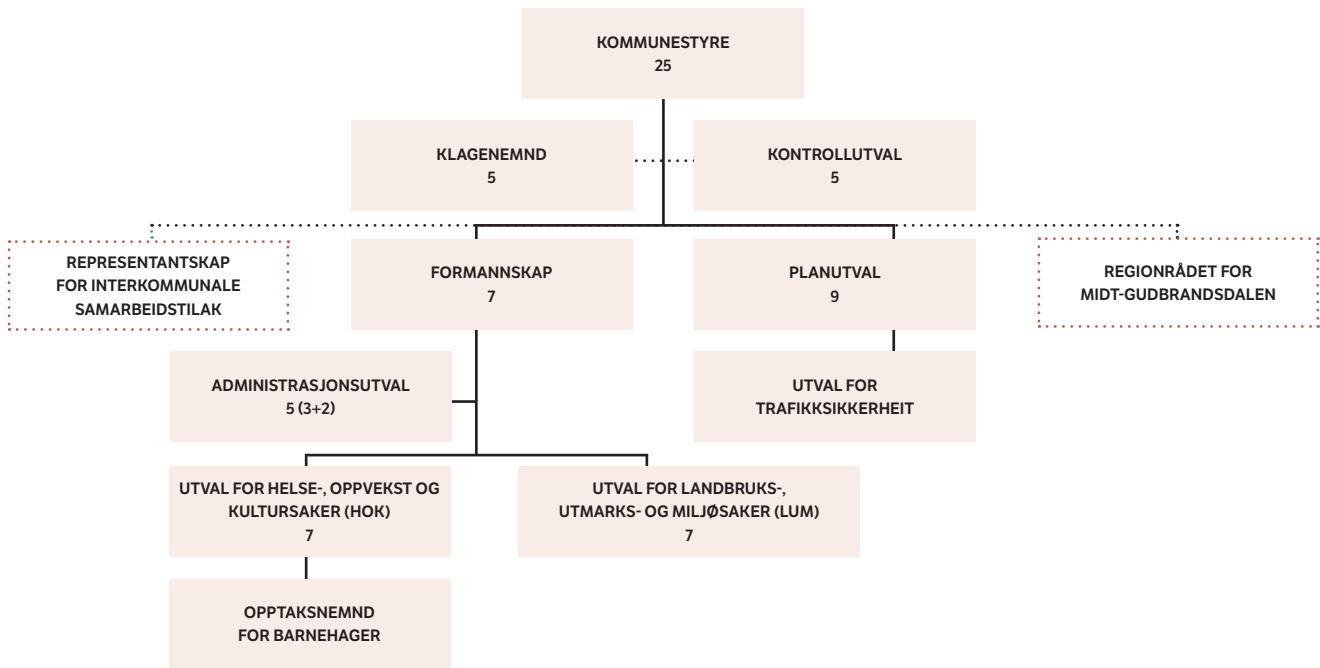
Andelen gravide som røyker i byrjinga av svangerskapet, er høgare enn landsnivået. På kommunenivå er det lite tilgjengeleg informasjon om røyking. Gravide sine røykevanar kan imidlertid gi ein peikepinn på korleis kommunen ligg an når det gjeld røyking i den vaksne befolkninga generelt.

Helsetilstand

Talgrunnlaget er for lite til å vise om det er forskjell i forventa levealder mellom utdanningsgrupper i kommunen. Dette er ein indikator på sosiale helseforskjellar.

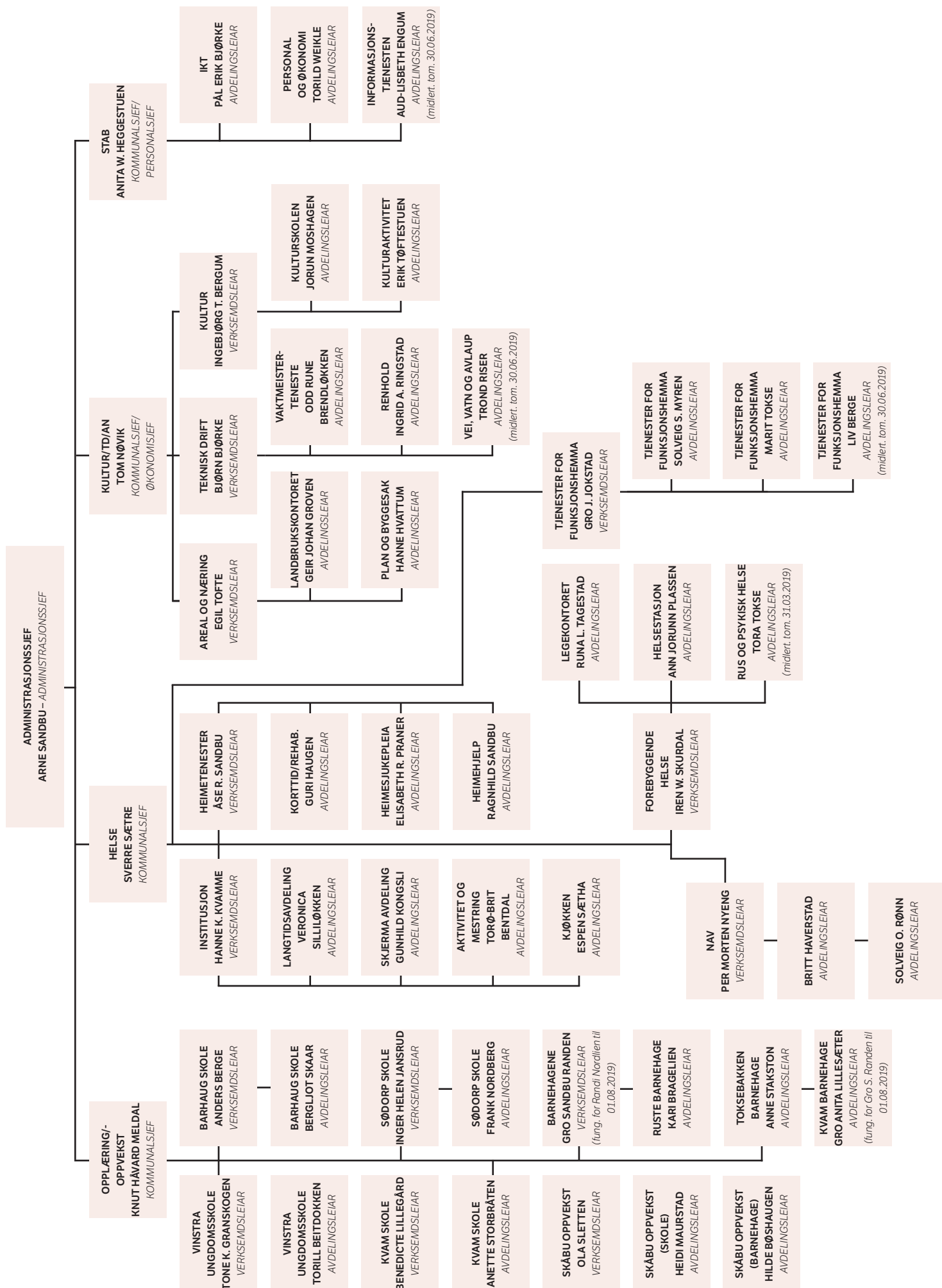
Andelen i aldersgruppa 15–29 år som har psykiske symptom og lidingar, er lågare enn landsnivået, vurdert etter data frå fastlege og legevakt.

Politisk organisering

Organisasjonskart Nord-Fron kommune per 1. januar 2019

**Nord-Fron
KOMMUNE**

2018

Foto: Frøningen Foto